Jaargang 114. Zondag, 9 September 1855. No. 109.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Notificatie.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, —

Gelet hebbende op Art. 11 der Wet van den 6den Maart 1852 (*Staatsblad* no. 47), tot regeling der Jagt en Visscherij, —

Brengt bij deze ter kennis van het Publiek, dat HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, naar aanleiding van Art. 11 en 15 der bovenaangehaalde Wet, bij besluit van den 6den dezer maand, no. 64, hebben bepaald, dat de opening van alle geoorloofde **JAGTBEDRIJVEN**, bedoeld bij Art. 15 der meergemelde Wet, voor zoo verre de opening daarvan niet reeds is bepaald bij besluit van HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN voornoemd, van den 13den Julij l.l., no. 91, opgenomen in het *Provinciaal Blad* no. 39, wordt vastgesteld op **ZATURDAG den 22sten September** aanstkomende.

En zal deze worden gedrukt en aangeslagen ter plaatse, alwaar men gewoon is zulks te doen, en geïnsereerd in de *Groninger* en *Provinciale Groninger Couranten* en in het *Provinciaal Blad*.

Aldus gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, den achtsten September 1855.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

Aanbesteding

VAN

BAGGERTURF EN ELZEN BRANDHOUT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de Belanghebbenden, dat uiterlijk tot en met WOENSDAG den 19den September e.k., aan het RAADHUIS nog kunnen worden bezorgd de **MONSTERS** voor de **levering**, ten dienste van het **Raadhuis**, van **500** Ton **BAGGERTURF** en **18,000 ELZEN BRANDHOUTEN**, volgens de Voorwaarden ter SECRETARIJ dezer Gemeente voorhanden.

GRONINGEN, 3 September 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GRONINGER STRAATVUILNIS.

PUBLIEKE VERKOOPING op **Woensdag den 19den September 1855**, ten Huize van de Wedw. KOOPS, te *Zuidbroek*.

RAADSVERGADERING,

Maandag den 10den September 1855, des voormiddags te 10 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Te Charlestown, in de zuidelijke staten, is eene zeer talrijke meeting gehouden, om te beraadslagen over middelen die zouden kunnen worden aangewend tot waarborg van de regten dier staten in de kwestie der slavernij. De anti-knownothings, lijnregt in strijd met hen die zich onder de benoeming van „Amerikaansche partij" hebben georganiseerd, hebben verklaard dat zij de in 1851 door het volk van Georgië en Zuid-Carolina afgelegde verklaringen tot de hunnen maken en zich ten eenenmale daaraan houden; dat is, dat zij altijd zich tegen de afschaffing der slavernij zullen verzetten, dat zij de regtsbevoegdheid van het congres zullen aannemen, wanneer zij niet strookt met hunne veiligheid, hunne huiselijke rust en hunne regten.

— Uit Mexico gingen de tijdingen tot den 8sten Augustus; de opstandelingen waren toen slechts vier mijlen van Vera Cruz verwijderd, en alle gemeenschap tusschen die haven en Jalapa en Orizaba was sedert twee dagen afgesneden. Een konvooi van 800 man, uit de hoofdstad gekomen, had te Puente Nacional stand gehouden en versterkte zich daar om de opstandelingen slag te leveren.

De vermeestering door den generaal *Vidauri* van de stad Satillo, die door de aanhangers van *Santa Anna* ten getale van 1200 man en vijf stukken geschut verdedigd werd, heeft de opstandelingen, of zoo als zij zich zelven noemen, de bevrijders van hun land, met het volste vertrouwen bezield. Algemeen wordt dit treffen als het bloedigste gevecht sedert den opstand in Mexiko, met inbegrip zelfs van de inname van Monterey, beschouwd.

— Berigten uit Kalifornië melden, dat in dat goudland voor het oogenblik even groote ellende onder de arbeidende klassen heerscht als in eenig land van Europa. De goudmijnen leveren thans nog altijd nagenoeg even veel op als in 1850, maar in stede van 12,000 delvers, die met het zoeken van het kostelijk metaal bezig zijn, vindt men er thans minstens 350,000, waarvan de helft, in weêrwil van den zwaarsten arbeid, ter naauwernood aan den kost kan komen.

RUSLAND. — TURKIJE.

Van het tooneel des oorlogs voor Sebastopol zijn geene andere berigten te vermelden, dan dat men steeds voortgaat met de belegeringswerken, en dat deze niettegenstaande de talloeze daaraan verbondene bezwaren en het vuur der Russen steeds vorderen.

Prins *Gortschakoff* meldt van den 4den te 11 uur des avonds, dat er geene verandering in den toestand van Sebastopol had plaats gegrepen, en dat het vuur van den vijand gelijk aan dat der vorige dagen was. Het vuur van de Russische batterijen deed zijne naderings-werken steeds langzamer voortgaan.

Te dezen aanzien vernemen wij uit een uittreksel uit het dagboek van prins *Gortschakoff* van den 14den tot den 18den Aug., dat van den 14den tot den 16den het vuur des vijands soms vrij hevig was; dat de vijand den 17den des avonds wel de verschansingen van de verdedigingslinie bij de bastions Korniloff bezet had, maar dat hij spoedig door den luitenant *Louka-schevitch* daaruit verdreven werd. Den volgenden morgen werd het bombardement met dezelfde hevigheid hervat. De schade aan de Russische werken was zooveel mogelijk hersteld, terwijl de verliezen gedurende de drie dagen gematigd waren, den 17den vrij gevoelig.

Eene depêche van den generaal *Simpson*, van den 21sten Aug., meldt, dat het vuur der batterijen van de geallieërden, sedert zijn vorig rapport (van den 18den) zeer krachtig, en de uitwerking van hetzelve zoodanig was geweest, dat men de werken tegen de vesting op eene voldoende wijze meer vooruit had kunnen brengen.

Volgens de *Times*, hebben de geallieërden in de maand Aug. in 9 dagen niet minder dan 550,000 bommen en kogels tegen Sebastopol afgeschoten en de kosten van de Britsche ammunitie alleen bedroegen 800,000 £. Het is iets zeer gewoons, dat de Russen binnen 24 uren 4000 schoten afvuren en 600 bommen tegen een gedeelte der Britsche positie werpen.

In de brieven uit het kamp voor Sebastopol, loopende tot den 21sten Aug. j.l., wordt de aankomst gemeld van het nieuwe korps legerarbeiders van 720 man, dat den spoorweg tusschen Balaklava en het kamp herstellen zal; daarin wordt ook gesproken van eene poging der Russen om den aanval tegen het kamp zoowals op den 16den te hernieuwen, die echter niet gelukt is, omdat zij het leger op zijne hoede vonden. Het blijkt daaruit voorts, dat de Russen bij Tschernaïa hunne eigene troepen van achteren met schroot beschoten: het was een eigenaardig langzaam en afgemeten vuur, als ware het eene vriendelijke doch dringende aanmaning om voorwaarts te rukken. Men verneemt daaruit ook, dat men daar thans heerlijk weder heeft, de nachten zijn koud en de morgenuren heerlijk en over dag wordt de hitte nooit ondragelijk; en dat men zich nog vleit met de hoop, nog twee of drie maanden gunstig weder voor de krijgsbedrijven te zullen hebben.

Nadat achtereenvolgende de verschillende verslagen der legerhoofden nopens het gevecht aan de Tschernaïa zijn openbaar geworden, wordt nu ook een aantal brieven, die in de Krim gewisseld, zijn medegedeeld, en waarvan afschriften door generaal *Pélissier* aan den minister van oorlog zijn gezonden.

Daaronder komt voor, in de eerste plaats, dat reeds den 18den Augustus, en derhalve slechts twee dagen na den slag van de Tschernaïa, de generaal *Simpson* den Franschen bevelhebber kennis heeft gegeven, [illegible] Koningin *Victoria* door den telegraaf van de behaalde overwinning onderrigt was geworden, H. M. last heeft gegeven, om „de dappere bondgenooten, uit haren naam, geluk te wenschen met den uitslag van dit gevecht, in 't welk zij de roemrijke militaire vermaardheid hunner natiën waardiglijk hebben gehandhaafd."

Voorts blijkt het uit de overige brieven, die tusschen generaal *Pélissier* en prins *Gortschakoff* gewisseld zijn, dat reeds den 16den de generaal *Pélissier* eene portefeuille, met voorwerpen van waarde, welke denkelijk aan den generaal *Read* had toebehoord, aan den Russischen generaal *Gortschakoff* heeft gezonden met berigt, dat men het lijk van den generaal *Read*, welke vermoedelijk was gesneuveld, zoude trachten te vinden.

De Russische generaal heeft daarop geantwoord, dat hij dit bewijs van beleefdheid allezins waardeerde en den generaal *Pélissier* daarvoor bedankte.

Den 17den heeft de generaal *Pélissier* zich beklaagd over het bedrijf der kanonniers op de Mackenzie-hoogten, die gedurig op de Fransche ambulancen vuur gaven, en de Franschen daardoor verhinderden, de Russische gekwetsten te hulp te komen.

Den 18den heeft de generaal *Pélissier* zich op nieuw daarover beklaagd, en gemeld, dat van zijne zijde de parlementaire vlag was geheschen, maar dat, door het voortdurend vuren der Russische batterijen nog niet al de Russische gekwetsten hadden kunnen worden verzorgd; dat echter, tot dien tijd toe, 38 gekwetste officieren en 1620 onder-officieren en soldaten in de Fransche hospitalen waren opgenomen.

De generaal *Gortschakoff* heeft, onder dagteekening van den 19den, den Franschen bevelhebber op nieuw zijnen dank betuigd voor de ten behoeve der Russische gewonden betoonde zorg, en daarbij gevoegd, dat de bevelhebbers der batterijen op de Mackenzie-hoogten hem hadden berigt, dat zij vuur hadden gegeven ten gevolge van het voortdurend vuren der Fransche tirailleurs op de Russische soldaten, die zich beijverden om de Russische gekwetsten weg te dragen; — dat het niet mogelijk is, uit te maken, van welke zijde de eerste schoten zijn gevallen, maar dat de bevelhebbers aan de voorposten verpligt zijn, de algemeene voorschriften op te volgen; — dat het aan de hoofden is opgelegd om, in bijzondere gevallen, de nuttelooze onheilen, welke de oorlog medebrengt, te verhoeden, en dat hij gaarne wil erkennen, dat de Fransche bevelhebber daarin zooveel mogelijk tracht te voorzien.

Bij de mededeeling van een en ander, verzekert de generaal *Pélissier*, dat de Russische batterijen het vuur hebben voortgezet, nadat de Fransche tirailleurs het hunne reeds hadden gestaakt; en dat zulks geenszins tot eer der Russische artillerie verstrekt, maar dat intusschen de generaal *Gortschakoff* regt laat wedervaren aan de menschelijkheid der Fransche soldaten, die zich zoo edelmoedig betoonen na den strijd, als krijgshaftig in het gevecht, en dat hij er roem op draagt het bevel over dergelijke mannen te mogen voeren.

Uit een en ander blijkt, hoe zeer de opperbevelhebbers elkaâr hoogachten, als ook hunne onderhoorigen soms hunne pligten vergeten. Opmerking verdient in dit opzigt ook eene dagorder van gen. *Simpson*, waarin hij de Engelschen, vooral de volgers van het leger, gispt, die zich slechts op het slagveld hebben vertoond, om zich zaken toe te eigenen, waarop alleen de overwinnaars eenige regten zouden kunnen doen gelden.

Men vindt echter ook trouw en dapperheid bij den Russischen soldaat. Een bewijs er van ziet men in hetgeen in een' brief uit het Russische leger omtrent het sneuvelen van generaal *Read* gemeld wordt. Het lijk van generaal *Read* lag nog op de tusschenruimte die hen van de Franschen scheidde. Een 30- à 40tal vrijwilligers boden aan om het onder het bereik van het vijandelijk geschut weg te nemen. Zij beproefden het en de vijand liet hen naderen tot de plek waar het lijk lag. Toen loste men een verschrikkelijk schroot-vuur en al die dapperen vonden den dood naast hunnen beminden bevelhebber. Anderen beproefden hetzelfde, ja de poging werd nog driemaal herhaald en allen vonden den dood. Het lijk des veldheers was als onder de dooden begraven.

Men verneemt te Odessa dat de stad in deze maand met een bezoek van Keizer *Alexander* zal vereerd worden, die, vergezeld van den grootvorst *Michaël*, het leger in de Krim zal bezoeken.

In het laatst van Augustus zal bij die stad door den generaal *Lüders* eene belangrijke wapenschouwing plaats hebben van 40 bataillons, 38 eskadrons en 18 batterijen. Men verwachtte aldaar troepen van de Russische garde.

Naar men uit Galatz schrijft, maken de Russen aan den Donau groote toebereidselen met spoed, om de geallieërden, in geval zij dit jaar nog den stroom zouden opvaren, goed te ontvangen. Zoo is de Donau-flotille met onderscheidene te Ismaël gebouwde kanonneerbooten aanzienlijk versterkt, en op alle langs den Bessarabischen Donau-oever aanwezige Russische batterijen bespeurt men eene groote bedrijvigheid. Ook moeten dezer dagen aanzienlijke versterkingen uit Bessarabië aangekomen zijn.

Bij eene ukase wordt de algemeene commissie van oorlog voor de active legers ontbonden. De generaal *Annenkoff* zal zijne vroegere functiën weder aanvaarden.

Uit Azië meldt men, dat er een korps Russ. troepen van 14,000 man over Bajazet naar Erzerum op weg is, waarmede gen. *Muraviéff* zijne hoofdmagt zou vereenigen, om Erzerum aan te tasten. Turksche troepen worden bij Bathumi vereenigd.

Het bevestigt zich op nieuw, dat de Russen, die Erzerum tot op een' afstand van drie of vier uren genaderd waren, zich den 14den dier maand van daar hadden verwijderd. „Een gedeelte van het Russische legerkorps (zegt de berigtgever van den *Moniteur*) is naar den kant van Kars getrokken, het andere heeft zich nabij Korassan gelegerd. Het schijnt zeker te zijn, dat de Russische generaal *Muravieff* in persoon in het dorp Hassen-Kaleh, drie uren aan gene zijde van Erzerum, geweest is; en in deze stad kon men zich bezwaarlijk verklaren, waarom die generaal zijne troepen verwijderd had zonder eenen aanval op Erzerum te beproeven. In de vestingwerken van Erzerum zijn 10,000 man irregulier Turksch krijgsvolk; en in de nabij gelegen positie van Dewé-Boïnu hebben de Turken 12 tot 14,000 man irreguliere troepen."

Omer-pacha begeeft zich met zijne 40,000 man naar Azië, niet om Kars of Erzerum dadelijk te ontzetten, maar naar Georgië om tegen de Russische reserve en Tiflis te ageren en gen. *Muravieff* alzoo den terugtogt af te snijden en tusschen twee vuren te brengen. *Omer*-pacha heeft bij den Divan al zijne eischen doen inwilligen.

De 16 bataljons Turksche troepen van het leger van den Donau, die naar Varna trekken om van daar naar Azië te worden overgescheept, worden ten hoogste op 11- à 12,000 man gerekend.

Ali pacha is als commissaris der Porte te Varna aangekomen om de inscheping der Turksche troepen aldaar naar Azië te besturen. Het nieuwe leger zal op twee punten der Aziatische kust landen en zich dan voorloopig te Battum bijeentrekken.

De toevoer van voorraad naar Varna tot verscheping naar de Krim duurt op eene groote schaal voort.

Daar de aandacht in den laatsten tijd meer dan vroeger op het tooneel van den oorlog in Aziatisch Turkije gevestigd is geworden, kunnen de volgende bijzonderheden deswege geacht worden van eenig belang te zijn. Toen Keizer *Nikolaas* in den jare 1837 de sedert de laatste veldtogten tegen Perzië en Turkije veroverde provinciën aan gene zijde van den Kaukasus bezocht, is door hem de oprigting van twee groote vestingen bevorderd, de eene bij Eriwan, in Russisch Armenie, de andere bij Gumri aan den Arpatschai. De eerste moet de provincie Armenie tegen aanvallen zoowel van de Perzen als Turken dekken. Het bezit van den grooten berg Ararat wordt namelijk door Perzië en Turkije met Rusland gedeeld. Van de hoogten van Eriwan meester te zijn, is daarom voor Rusland in een staatkundig evenzeer als in een strategisch opzigt van veel belang. De kerkelijke invloed van de Armenische geestelijkheid gaat ook van daar over alle schismatiek-Armenische gemeenten van het Oosten uit. Van de andere vesting, aan den Arpatschai, digt bij de stad Gumri, (sedert door de Russen Alexandropol genoemd) kan eene armee in vijf of zes dagmarschen naar Kars komen, welke de gewigtigste vesting van Turksch Azië is. In 1828 heeft *Paskewitsch* zijne operatiën tegen Erzerum van Gumri af begonnen. In die vesting (Alexandropol) is later een groot wapenmagazijn aangelegd.

De oorlogsvloot in de Oostzee zal reeds eene schuilplaats moeten zoeken meer nabij de Zweedsche kusten, daar het reeds onstuimig wordt in de golf van Finland, waar de evennachtsstormen beginnen.

Te Petersburg achtte men dan ook, in dit vermoeden versterkt door het heen en weder zeilen van enkele schepen, het vertrek der vereenigde vloot voor Kroonstad voor waarschijnlijk. En inderdaad, nadat eene aanzienlijke afdeeling van schepen, uit drie linieschepen, een fregat en twee stoomers bestaande, den 26sten in zee gegaan waren, hebben den volgenden dag de laatste schepen der vloot, zijnde zeven linieschepen, een fregat en een stoomer, westwaarts van Kroonstad geposteerd, ook het anker geligt en zijn in zee gestoken, zoodat nu te Kroonstad geen enkel vijandelijk vaartuig meer te zien is.

Evenwel wilde men te Dantzig den 30sten Augustus weten, dat er op de Oostzeevloot sprake was van eene op handen zijnde onderneming van gewigt in den Bothnischen zeeboezem, op grond dat de Britsche schout-bij-nacht *Baynes* met drie korvetten naar dien zeeboezem vertrokken was, terwijl aldaar reeds een vrij talrijk smaldeel van Britsche oorlogsschepen kruiste, terwijl de twaalf Engelsche kanonneerbooten, die onbruikbaar geworden en naar Engeland teruggezonden waren, in de Oostzee onverwijld door andere vervangen zouden worden.

Te Memel is den 31sten de Engelsche oorlogskorvet *Cruizer*, kapt. *Douglas*, aangekomen, op sleeptouw hebbende de brik *Venus*, kapt. *Ridley*, van Shields. De *Venus* is, terwijl zij bij Nargen met het lossen van eene lading steenkolen voor de Engelsche vloot bezig was, door een Engelsch oorlogsschip zoodanig aangezeild, dat zij beide masten verloren heeft, en door de *Cruizer* naar Memel is moeten gebragt worden.

Den 7den September is de *Vulture* te Dantzig aangekomen en heeft berigten van de vereenigde vloten aangebragt. Zij bevinden zich nog steeds op de reede van Nargen en bij Seskaer. Het Engelsche fregat *Imperieuse* en eene korvet waren den 2den van Seskaer afgezonden om Kroonstad te verkennen. Bij den vuurtoren van Tolbecken zagen zij twee Russische fregatten geankerd, welke, op het zien der Britsche schepen, onder het geschut der batterijen van Kroonstad eene wijkplaats zochten. Overigens was er niets nieuws.

Wat den uitslag van het bombardement van Sweaborg betreft, schijnt het moeijelijk de juiste waarheid te leeren kennen. Niettegenstaande de Russische overheid alle verkeer tusschen Helsingfors en Sweaborg verboden had, met het doel om de uitwerking van het bombardement der laatstgenoemde vesting zooveel mogelijk voor het publiek geheim te houden, waren te Stokholm opgaven uit eene Russische bron bekend, volgens welke te Sweaborg bij het bombardement ruim tweeduizend menschen zijn omgekomen; de verschrikkelijke uitbarsting, die op het midden van den eersten dag des bombardements plaats greep, deed al de bommen, die het garnizoen in voorraad had, in de lucht springen, en daarbij alleen verloren zeshonderd menschen het leven. Geen enkel magazijn ontkwam aan de verwoesting; verbazend groote hoeveelheden touwwerk, teer en andere scheepsbehoeften gingen verloren. Veertien of vijftien schepen van meer of minder grootte, die binnen het dok lagen, werden geheel vernield, en een Russisch linieschip, hetwelk in de doorvaart tusschen de twee eilanden ten noorden der vesting geankerd lag, verloor den geheelen boeg.

Tot nu toe hebben slechts de Russen van tijd tot tijd berigten medegedeeld betreffende het Engelsche blokkade-eskader in de Witte zee: — thans echter is ook een brief van een' officier van dat eskader bekend geworden. Hieruit blijkt, dat de handel met Archangel, Onega en andere kleine havenplaatsen door het blokkade-eskader volkomen gestremd wordt. Terwijl in 1854 700 schepen den Dwina uitliepen, zijn er dit jaar slechts 8 met lading aan boord vertrokken, en deze zijn slechts ontsnapt, omdat het eskader te laat aankwam. Verder meldt die brief, dat de blokkade-schepen slechts tot het laatst van Augustus van proviand zijn voorzien, en wanneer de *Ariel*, die naar Noorwegen gezonden is, geen nieuwen voorraad aanbrengt, zal het eskader, nog voor het weder daartoe noodzaakt, zijne stelling moeten verlaten.

— Uit Konstantinopel wordt d.d. 27sten Aug. gemeld: Kadi-Koi is geheel afgebrand, en de drie groote mogendheden nemen den aanleg van het Donau-kanaal gezamenlijk voor hare rekening.

Bij gelegenheid van het Baïramfeest worden er duizende schapen geslagt en de vachten verkocht. De Sultan heeft die voor het leger gevraagd en reeds zijn er 60,000 vachten voor het leger, in de moskeën gebragt.

GRIEKENLAND.

De jongste berigten uit Athene loopen tot den 29sten Aug. Destijds was de zaak van *Kalergi* nog niet geschikt, ja zelfs verergerd, daar de heer *Maurocordato*, die tot dusver meer of min gespaard was door de vijanden zijns ambtgenoots, thans ook aan hunne aanvallen was blootgesteld. Volgens sommige berigten, zoude de raadspresident zelfs opgebonden hebben met den Koning te arbeiden, in afwachting van het officiële antwoord der Westersche mogendheden. De Grieksche zaakgelastigde te Parijs moet aan zijne regering te kennen hebben gegeven, dat de verwijdering des generaals *Kalergi* uit het bestuur der zaken noodlottige gevolgen voor Griekenland zoude hebben. Bovendien verzekert men, dat Keizer *Napoleon* zeer ontevreden is over de tusschenkomst van de gezanten der drie Duitsche mogendheden in een conflict, dat, schijnbaar gerigt tegen den persoon van den generaal *Kalergi*, eigenlijk eene oppositie te kennen gaf tegen de politiek der Westersche mogendheden. Men spreekt ook van eene nota, welke door de Fransche en Engelsche gezanten aan de

Grieksche regering zoude gerigt zijn, betreffende de hevig polemiek der oppositiebladen. Wat den toestand des lands aangaat, deze schijnt weinig te lijden te hebben van deze diplomatische geschillen. De heer *Maurocordato* heeft een ontwerp vervaardigd tot het oprigten van landbouwbanken.

ITALIE.

Brieven uit Napels verzekeren, dat de bastonnade-commissie is ontbonden. Zij heeft echter van haar kortstondig bestaan door veel stokslagen doen blijken. Zoo werden aan een te Potenza wonend edelman 50 slagen toegediend, terwijl het geregtshof, waarvoor later zijne zaak werd bepleit, hem onschuldig verklaarde. Te Castellamare werden twee edellieden „afgestraft" wijl zij in den schouwburg hadden gefloten. Een Carlist ontving eene gelijksoortige kastijding, omdat men in zijne salons een anti-Westersch gesprek had gehoord.

SPANJE.

De geestelijken blijven onvermoeid tegen het gouvernement handelen. In de laatste berigten uit Madrid wordt gewaagd van pogingen, die steeds onder de hand door de clericale partij in Spanje werden aangewend, ten einde den invloed der pauselijke regering daar te lande zooveel mogelijk te doen toenemen. Met dat doel rigt die partij op dit oogenblik daar te lande eene geheime godsdienstige en staatkundige vereeniging op, onder den naam van vereeniging der onbevlekte ontvangenis, die zich allerwegen in Europa, maar vooral over Spanje, Italië en België zou hebben uitgebreid. Te Rome rekent men vooral op de Belgen. De vereeniging zou slechts in die landen zich als geheim staatkundig genootschap voordoen, waar deze voorzorg noodig geoordeeld mogt worden. De leden zullen tot hoogere rangen worden verheven, naarmate met zekerheid blijkt, in hoeverre hunne chefs hen kunnen vertrouwen. Voor het oog der regering zal de vereeniging enkel godsdienstig zijn, en, om alle verdenking te weren, zal zij ook vrouwen en kinderen opnemen.

In verband met de werkingen van dit genootschap in Spanje, wijst men op de beschuldigingen van eerzucht tegen *Espartero* en *O'Donnell* gerigt. Indien men hunne tegenstanders gelooven kan, dan zou *Espartero* niets anders bedoelen dan de omverwerping van den troon en de monarchale instellingen, om als heer en meester over het lot van Spanje te kunnen beschikken. Zijn eenige te duchten tegenstander *O'Donnell* zou minder revolutionnaire, maar niet minder vijandige bedoelingen jegens Koningin *Isabella* koesteren, welke hij zou willen onttroonen, ten einde de kroon op het hoofd harer dochter, de jeugdige Prinses der Asturiën, te plaatsen, bij welke *O'Donnell* als regent alsdan dezelfde rol zou vervullen als vroeger *Espartero* tijdens de minderjarigheid van Koningin *Isabella*. Hierbij komt nu nog dat de beide maarschalken elkander ook ijverzuchtig bewaken en het vertrouwen van den eenen op den anderen geheel verdwenen is. Bij de minste botsing voorziet men eene ongeneeslijke breuk. Verder behoort onder de menigte geruchten die door de geestelijken in omloop gebragt worden, dat de Koningin afstand van den troon zal doen ten gunste van hare dochter; dat dit het werk is van *Espartero*, die dictator wil worden; volgens anderen, dat er eene republiek zou worden uitgeroepen. Met niet weinig spanning ziet men dus de bijeenkomst der Cortès op den 1sten October te gemoet, als wanneer de regering over onderscheidene gewigtige zaken rekenschap zal moeten afleggen.

De *Gaceta*, het dagblad van Madrid, heeft eenige belangrijke besluiten, waarbij het ministerie van financiën door het afschaffen van eenige ambtenaren, als de onderdirecteurs en inspecteurs in de provinciën, eene geheele reorganisatie ondergaat en eene bezuiniging wordt aangebragt van 737,000 realen. Deze hervorming moet een goed en nuttig werk zijn en des te verdienstelijker, naardien de minister vooral kan weten, dat hij zich daardoor geene vrienden verwerven zal.

De *Gaceta* bevat ook een besluit, waarbij de termijn voor de opheffing der kloosters, wier bewoners zich aan andere bestaande broederschappen moeten aansluiten, tot den 30sten September wordt verlengd.

De chef der Carlisten, *Borges*, heeft reeds een korps van 150 man bijeen. Hij heeft eene eskorte overvallen, die een transport geld begeleidde, en het geld buit gemaakt. Het Carlistische hoofd *Juvany* is met zijne bende in Navarre getrokken, met doel om de troepen, die tegen de Carlisten zijn afgezonden, te verdeelen en om aan andere Carlisten gelegenheid te geven uit Frankrijk in Spanje te trekken.

Van den anderen kant meldt eene depêche uit Madrid, dat de opstandelingen in Catalonië streng vervolgd worden en zich verstrooijen.

DUITSCHLAND.

De Oostenrijksche gezant, graaf *Esterhazy*, wordt den 3den of 4den Sept. te Berlijn verwacht. Men ziet daar eene nieuwe mededeeling te gemoet van de Oostenrijksche regering, in antwoord op de Pruissische depêche van den 8sten Augustus, waarbij zij op nieuw bij haar gevoelen volhardt, dat men zich aan de vier punten van waarborg, als een ondeelbaar geheel uitmakende, moet houden. Oostenrijk zal derhalve nog geenszins van zijn eenmaal aangenomen programma afwijken. Pruissen zal mede bij het eenmaal aangenomen beginsel volharden, en men is daar te lande steeds overtuigd, dat het Pruissische stelsel op den duur het meest houdbare zal worden bevonden.

Men beweert evenwel, dat het kabinet van Weenen het beter acht, deze aangelegenheid vooreerst te laten rusten, te meer, daar zich thans in Oostenrijk zelf stemmen laten hooren van lieden, die zich voorstellen, dat de belangen van Duitschland, en inzonderheid die van Oostenrijk, wat betreft de vrije vaart naar de Zwarte zee en den handel op de Levant, minder zouden worden benadeeld door de heerschappij van Rusland op dat vaarwater, dan door het onderhouden van eene overmatige Engelsche scheepsmagt op hetzelve.

Men spreekt er ook van een congres tot het beramen van voorwaarden, waarop vrede zou kunnen gesloten worden, te houden in October of November. De geruchten dienaangaande verdienen echter weinig geloof.

Graaf *Nesselrode* heeft, namens de Russische regering, weder een' rondgaanden brief aan de onzijdige mogendheden en bepaaldelijk aan de Duitsche staten gerigt, waarin hij zich allezins bereid betoont tot het aanwenden van nieuwe pogingen, ten einde tot een vergelijk te geraken.

Maar men zegt ook, dat de bedoelde depêche grootendeels moet dienen om te verhoeden, dat bij de onzijdige staten de meening veld mogt winnen, alsof de kracht van Rusland, gedurende den nog altijd aanhoudenden oorlog, zoo zeer zoude zijn gebroken, dat deze mogendheid den strijd niet lang meer zoude kunnen volhouden.

De nota is, naar men uit Frankfort schrijft, niet van zulk eenen toegevenden aard, als haar wordt toegeschreven. Graaf *v. Nesselrode* verklaart daarin, dat ofschoon Rusland nog steeds den vrede wenscht, deze regering echter niet geneigd is dien anders dan uit vrijen wil te sluiten, en niet door den drang der omstandigheden. — „Tot heden — zoo heet het — heeft het Russische rijk naar evenredigheid slechts geringe verliezen ondergaan en voelt zich op verre na niet uitgeput. De positie van Rusland was in dit opzigt veel gunstiger dan die der geallieerden, die in weêrwil van de menschen en millioenen schats, die zij reeds opgeofferd hebben, nog geen voordeel van eenig belang hebben behaald." Deze verklaring is in den vorm eener circulaire-depêche aan de Russische gezanten en zaakgelastigden bij de Duitsche hoven van den tweeden en derden rang toegezonden, met het doel om dezen af te houden van eene toetreding tot de voorslagen, welke op nieuw door Oostenrijk tot herstel van den vrede mogten worden gedaan.

— Volgens een schrijven uit Weenen, zou de heer *de Bourqueney* voor eenige dagen aan graaf *Buol* uitvoerige mededeelingen gedaan hebben nopens de tegenwoordige betrekkingen van Frankrijk met de Napelsche regering, en bij deze gelegenheid, mede namens Keizer *Napoleon*, hebben verklaard, dat in geval, ten gevolge van de geschillen der Spaansche regering met den Pauselijken stoel, in Spanje onlusten mogten ontstaan, hij, de Keizer, deze regering op het krachtigste zou ondersteunen ter onderdrukking dier onlusten.

— De Bonds-president, baron *Prokesch-Osten*, zal denkelijk eene andere bestemming erlangen, en als keizerlijke internuntius naar Konstantinopel vertrekken, zullende deze uitstekende staatsman in de eerste dagen van October naar de plaats zijner nieuwe werkzaamheid gaan. Als zijn opvolger te Frankfort wordt graaf *Rechberg* genoemd, welke in der tijd den maarschalk *Radetzky*, voor het burgerlijk bestuur der Italiaansche staten, ter zijde is gesteld.

— Onder de financiële maatregelen, welke door den minister *v. Brück* zijn beraamd tot het herstel van het krediet van de bank, als eene eerste schrede tot het herstel van het krediet van den staat, behoort het afstaan aan de bank van staats-domeinen, ter waarde van 150 millioenen, tot kwijting der staats-schuld. Verder zal men van staatswege eene hypotheken-bank stichten en daaraan belangrijke voordeelen verbinden, en voor het gevorderde kapitaal van 100 millioenen, rentegevende bijdragen in klinkende munt verlangen.

— Den 1sten dezer vierde de 89jarige maarschalk *Radetzky* het vijftigjarig jubileum van zijne generaalsbetrekking, waartoe hij den 1sten Sept. 1805 werd benoemd. Hij dient thans 71 jaren onafgebroken actief in het Oostenrijksche leger, en wel 70 jaren als officier en 50 jaren als generaal.

— Aangaande den oogst in Pruissen, deelen de berigten mede, dat de tarweoogst als zeer ongunstig en ver beneden een' middelmatigen oogst blijvende te beschouwen is. Vooral moet dit in de oostelijke provinciën het geval zijn. Van rogge wordt in het berigt niet gesproken; de haver wordt gezegd doorgaans eene middelmatige, de gerst eene zeer goede opbrengst te leveren. Daarentegen luiden alle opgaven zeer gunstig omtrent de aardappelen, waarvan men zich eene ongemeen rijke opbrengst belooft. Wel heeft zich op vele plaatsen de ziekte vertoond, maar alleen in het loof, zijnde de knol door dezelve bijna nergens aangedaan.

— Men vervaardigt thans te Hamburg een groot aantal ijzeren spoorwagens voor Russische rekening. De spoorwegen in Rusland zijn breeder en naar die mate zijn de wagens langer gemaakt. Ieder wagen kan 60 tot 80 reizigers bevatten en bij iedere wagen zijn twee geheime gemakken, om zonder oponthoud lange togten te kunnen volbrengen. Zij gaan van achteren open, en kunnen op zulk eene wijze aaneen gehecht worden, dat de reizigers al de rijtuigen van dezelfde klasse van den geheelen trein kunnen doorloopen.

— Sedert eenigen tijd liep het gerucht, dat op verlangen des kranken groothertogs *Lodewijk* van Baden, de regent eens voor altijd in de regten van dezen laatsten zal treden en eerlang den titel van Groothertog aannemen zal. Dat gerucht wint meer en meer veld, ofschoon men in geen geval gelooft, dat vóór de opening der wetgevende kamers gevolg aan de zaak gegeven zal worden.

ZWITSERLAND.

Uit Bern meldt men, dat de heer *Egger* voor de op hem gevallene keuze tot lid van den regeringsraad bedankt heeft. Bij de nieuwe verkiezing zullen de radicalen voor den kandidaat der conservativen, den heer *Kurz*, stemmen.

— Men herinnert zich, dat het diplomatiek verkeer tusschen Rusland en het Zwitsersche bondgenootschap sedert het laatst van 1847 (nadat het eedgenootschappelijke leger over het afzonderlijk verbond der oude kantons gezegevierd had) afgebroken was. Thans wordt uit Bern, van den 2den dezer, gemeld, dat de Russische gezant baron *von Krüdener*, welke reeds vóór 1847 die betrekking bekleed heeft, te Bern is aangekomen, voorzien van geloofsbrieven, om de diplomatieke betrekkingen weder aan te knoopen. De eigenlijke aanleiding daartoe was niet bekend; verschillende gissingen werden dienaangaande gewaagd.

— De schade door de aardbeving in het kanton Wallis veroorzaakt wordt op meer dan 500,000 franken geraamd.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 5 September.

Het vertrek van het koninklijk gezin naar Balmoral, in het noorden van Schotland, zal eenige dagen later plaats hebben dan gezegd werd. Het is nu op den 12den dezer bepaald. H. M. zal te Edinburg overnachten. Niet de minister van binnenlandsche zaken, sir *George Grey*, maar de voorzitter van den geheimen raad, lord *Granville*, zal de Koningin op hare reis naar Schotland vergezellen.

— De *North British Daily Mail* zegt uit eene goede bron vernomen te hebben, dat er nieuwe veranderingen in het kabinet voorbereid worden. Eene coalitie tegen lord *Palmerston* is namelijk op het punt van zich te vormen. Lord *John Russell*, de heer *Gladstone*, sir *James Graham* en de overige Peelisten, waaronder de heeren *Cobden*, *Bright* en de vredespartij, zouden hieraan deelnemen.

— Kardinaal *Wiseman* zal den 26sten dezer den nieuwen bisschop van Plymouth, mgr. *Vaughan*, te Clifton wijden. Men verneemt dat de kardinaal spoedig in Engeland zal worden vervangen, daar hij eene betrekking in 's Pausen nabijheid erlangt.

— Men verneemt dat het eerste regement van het Zwitsersche vreemdenlegioen geheel en al volledig is, zoodat het in de eerste helft dezer maand reeds ingescheept zal worden naar het eiland Malta, van waar het zich spoedig naar de Krim zal begeven. Het kommandement over dit regement is opgedragen aan den heer *Bundi*, uit Graauwbunderland, die door den bondsraad, op zijn verzoek, als Zwitsersch kolonel is ontslagen.

— Uit officiële staten blijkt, dat in de maand Augustus 109 schepen op onze kusten schipbreuk geleden hebben. In Julij had het getal 70, in Junij 83, in Mei 98, in April 109, in Maart 149, in Februarij 164 en in Januarij 238 bedragen.

— Door een officiëel onderzoek in Britsch-Indië is, gelijk men weet, onlangs gebleken, dat aldaar alom, doch vooral in het presidentschap van Madras, ligchamelijke pijniging door de ambtenaren der belastingen en der politie veelvuldig gebezigd werd als middel om 's lands inkomsten te innen en overtreders te ontdekken. De uitkomst van dat onderzoek is ook in Britsch-Indië door velen met verbazing vernomen. „Het gaat thans, zegt een berigtgever van de *Times*, even als toen in vroeger jaren het bestaan eener regelmatig ingerigte maatschappij van moordenaren, de Thuggee, aan de Britsche overheden in Indië bekend werd; hooge ambtenaren weigerden te gelooven, dat die monsterachtige vereeniging rondom en als onder hun oog werkzaam was; en toch was het een feit, hetwelk onwedersprekelijk gestaafd is. De Britsche overheid heeft vervolgens dat kwaad met volharding bestreden, en eindelijk uitgeroeid. Eveneens zal het, naar men in Indië hoopt, ook met de pijnbank gaan. De oogen der overheid zijn thans voor dat misbruik geopend; zoo is onlangs in de omstreek van Bombay een geval van gruwelijke pijniging ontdekt, en zijn de daaraan schuldige politie-ambtenaren gestraft. Men meent echter, dat het gouvernement zich niet tot eene algemeene en openlijke afkeuring der pijniging moet bepalen, maar dat er bepaalde verordeningen zullen moeten gemaakt worden tot wering van een kwaad, hetwelk, zoo diep ingeworteld is en bij den lijdzamen aard der Hindosche bevolking zoo ligt in stand blijft. Van een' anderen kant wordt in ernst de vraag geopperd, wat middel in de plaats der pijniging zal kunnen aangewend worden om eene zoo arme en voor menigen anderen prikkel gevoellooze bevolking te nopen tot betaling van het verschuldigde aan de schatkist. Hierop wordt geantwoord, dat een belastingstelsel, hetwelk een zoo verfoeijelijk, vernederend en zielbedervend middel behoeft, een slecht stelsel moet zijn; en men vleit zich dan ook met de hoop, dat de ontdekking van het bestaan der pijnbank van lieverlede de invoering van een beter belastingstelsel en van eene beter ingerigte politie zal ten gevolge hebben.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 September.

De Keizer houdt zich thans op te Villeneuve l'Etang, waar hij van de vermoeijenissen uitrust, die het verblijf van Koningin *Victoria* in de laatste week heeft te weeg gebragt.

— *Abd-el-Kader* is ondanks zijne ziekte reeds te Lyon aangekomen. Een secretaris van het ministerie gaat hem te gemoet.

— De spanning tusschen deze regering en het Napelsche bewind neemt dagelijks toe. De Fransche regering heeft door haren gezant, den heer *de la Cour*, van de Napolitaansche voldoening gevraagd voor het niet beantwoorden van het saluut van het Fransche eskader onder den schout-bij-nacht *Pellion*, in de haven van Messina. Hierop is te kennen gegeven, dat de Napelsche regering tot dezen maatregel was geleid, omdat de Fransche schepen bij den jaardag der Koningin zich van deelneming aan het gebruikelijke saluut hebben onthouden. Er hebben toen echter slechts handelstransportschepen te Napels gelegen en geenszins rijks-oorlogsvaartuigen. De Fransche regering schijnt dan ook met die inlichting niet tevreden te zijn. Welke de afloop zal zijn van deze vrij scherpe diplomatieke onderhandeling, is niet bekend; het gebeurde is echter een blijk, dat schijnbaar geringe voorvallen tot ernstige botsingen tusschen Frankrijk en Napels aanleiding zullen kunnen geven, terwijl de verwikkelingen toenemende blijven. Evenwel heeft de Napelsche gezant alhier, markies *Antonini*, deze hoofdstad niet verlaten, terwijl de vertegenwoordiger van Koning *Ferdinand* te Londen, prins *de Carini*, na de ongunstige beoordeeling der regering van het koningrijk Sicilië door lord *Palmerston* het Britsche grondgebied verlaten heeft, hoewel zonder zijne paspoorten aan te vragen, en zoo het heet, met verlof vertrekkende.

— Bij keizerlijk decreet wordt gezaagd notenboomenhout, met Fransche schepen aangebragt, van invoerregt vrijgesteld. Een ander decreet bepaalt, dat oeillet-zaad (maanzaad), aangevoerd van de land- of zeezijde, onder Fransche vlag, of onder de vlag der landen van waar het afkomstig is, tijdelijk vrijgesteld is van regten, om tot olie gefabriceerd te worden, mits dat de olie worde uitgevoerd onder de bepalingen der wet van den 5den Julij 1836.

— De *Moniteur* bevat een decreet, waarbij de invoerregten op ijzeren machines, werktuigen en gereedschappen in overeenstemming worden gebragt met de thans geheven regten op de grondstoffen. Gegoten en gezuiverd ijzer zal betalen 7 frs. van de 100 kilogrammes; geslagen en geplet 40 frs.; ijzerdraad, en met ander metaal overtrokken ijzerdraad 30 frs.

— De begrooting van inkomsten voor 1856, thans aan den gemeenteraad ingediend, bedraagt bijna 60 millioen.

— De reis van den Koning van Sardinië is uitgesteld, maar niet opgegeven; hij komt stellig den 16den dezer maand hier, doch er zullen te dier gelegenheid hoegenaamd geene feesten plaats hebben, daar de Koning nog in den rouw is.

— Men begint hoe langer hoe sterker de meening toegedaan te worden, dat de regering zich ernstig dient bezig te houden met de kwestie der levensmiddelen. Zoo heeft zich sedert eenige dagen te Saint-Quentin weder eene beweging geopenbaard ten gevolge van den steeds hooger wordenden prijs van het brood. Een groot aantal werklieden heeft verklaard dat zij het werk zouden staken, indien die prijs niet verlaagd werd.

— De prefect in het departement Maine-en-Loire heeft last gegeven tot het sluiten van de herbergen te Angers, in welke, naar het uit de voorloopige instructie is gebleken, de aanleggers van den laatstelijk ontdekten aanslag, gelegenheid hebben gevonden om zich te vereenigen en zich omtrent de uitvoering hunner oproerige ontwerpen te verstaan. — In Nantes worden nog steeds, op verzoek der regterlijke overheid te Angers, ijverige nasporingen gedaan, en het blijkt meer en meer, dat de volksleiders in de laatstgemelde stad in zeer naauwe verstandhouding stonden met de arbeidende klassen in de Indres, bij Nantes.

De regering is, naar men verzekert, voornemens om de hoofden der geheime vereeniging *la Marianne* met al de gestrengheid, welke de wet toelaat, te straffen.

— De *Salut public* van den 2den dezer deelt mede, dat eene der stoombooten van de Rhône den 1sten dezer is vertrokken, bijna geheel beladen met een groot aantal balen vol van eene hartsachtige zelfstandigheid, welke zal worden gebezigd voor de barakken van het kamp in de Krim, om deze te beter te beveiligen voor het ongestadige weder van den winter. Met dezelfde stoomboot is verzonden eene zekere hoeveelheid buitengewoon groote ladders met haken voorzien, welker bestemming ligt te raden is.

— Bij een keizerlijk besluit van den 1sten dezer zijn aan 455 onderwijzers en onderwijzeressen van lagere scholen eereblijken toegekend wegens zelfopofferenden moed, door hen bij het verplegen van choleralijders betoond, toen die ziekte ten vorigen jare in een gedeelte van Frankrijk heerschte.

— Nog al indruk schijnt het te maken, dat eenige jonge officieren, die in een bijzonder gesprek op eene openbare plaats alhier ter stede hadden verklaard, dat zij zich gelukkig achtten, niet te behooren tot de troepen, die den aanstaanden winter in het Oosten moeten doorbrengen, onverwijld last hebben bekomen om naar Marseille en verder naar de Krim te vertrekken.

— De regtbank van Belfort heeft zekeren *Riss*, te Dannemarie, oud 70 jaren, veroordeeld tot eene boete van 125,000 fr. wegens woeker, misbruik van vertrouwen en schelmerij. *Riss* bezit welligt twee à drie millioen en heeft zijne loopbaan begonnen als eenvoudig arbeider. Sedert 1827 dreef hij reeds zijn' ongeoorloofden handel, waartoe hij blanco handteekeningen eischte van hen die geld van hem leenden en die aldus geheel aan zijne genade overgegeven waren. 130 personen zijn tegen hem getuigenis komen afleggen, hoewel allerlei middelen en verleidingen in het werk zijn gesteld, om hen van hunnen pligt te doen afgaan.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 September.

Bij koninklijk besluit is eene commissie ingesteld, belast met het toezigt op de fabrijken van gevaarlijke of voor de gezondheid schadelijke voortbrengselen. Deze commissie is samengesteld uit de heeren *Sauveur*, inspecteur-generaal der burgerlijke geneeskundige dienst; *Bidaut*, hoofd-ingenieur der mijnen, inspecteur-generaal van den landbouw; *Kindt*, inspecteur voor de industriële zaken; en *Theis*, doctor in de geneeskunde, secretaris van den oppersten raad voor de openbare gezondheid.

De minister van binnenlandsche zaken heeft ook dezer dagen eenige fabrijken bezocht, waar, in 't belang der gezondheid van het werkvolk, nieuwe maatregelen van voorzorg te werk gesteld zijn. Eindelijk heeft hij de hoogleeraren in de scheikunde *Stas* en *Chandelon* gelast om de voorzorgen na te gaan, die thans tot het bedoelde einde in Fransche fabrijken worden genomen.

— Brieven uit Petersburg te Brussel ontvangen melden, dat de rijkskanselier, minister van buitenlandsche zaken, graaf *von Nesselrode*, van den Keizer verlof heeft bekomen tot het doen eener buitenlandsche reis.

— Te Bergen in Henegouwen heeft zich eene vereeniging gevormd om in Spanje geestelijke goederen te koopen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 7 September.

Naar men verneemt, heeft Z. M., bij besluit van den 29sten Augustus j.l., aan *B. Kin* gratie verleend van de doodstraf, waartoe hij laatstelijk door het provinciaal geregtshof van Gelderland, bij arrest van den 25sten April j.l. was veroordeeld, ter zake van moedwilligen manslag en moedwillige verwonding, met voorbedachten rade en geleider lage, en die straf veranderd in eene tuchthuisstraf voor den tijd van 12 jaren.

— In de zitting van den gemeenteraad alhier van heden, is beraadslaagd over de vraag, of de belasting op het gemaal met den 1sten Januarij geheel zal worden afgeschaft? Na langdurige discussiën werd met 22 tegen 11 stemmen besloten, de belasting op het gemaal niet geheel af te schaffen. Ten slotte werden de daarop ter sprake gebragte vragen op nieuw verzonden aan de commissie voor de belastingen, en zijn dus voorloopig onafgedaan gebleven alle andere voorstellen omtrent de heffing eener plaatselijke directe belasting, ter voorziening in het tekort van *f* 77,000, dat zou ontstaan, als men bleef binnen de grenzen der wet van den 13den Julij l.l.

AMSTERDAM, 6 September.

Gisteren had hier de derde algemeene vergadering plaats der Evang. maatschappij, onder voorzitting van ds. *J. P. Keijser*, van Arnhem. Het verslag gaf blijken van toenemenden bloei; de aftredende leden van het hoofdbestuur, de heeren *H. A. C. Denier van der Gon*, dr. *L. S. P. Meijboom*, *M. M. Schim van der Loeff* en *J. P. de Keijzer* werden herkozen uit de aangeboden drietallen.

— De afdeeling voor de taal-, letter- en geschiedkunde aan de kon. akademie van wetenschappen zal eene gewone vergadering houden op Maandag den 10den dezer, des voormiddags te 11 uur, in het gebouw der akademie alhier.

— Volgens de *Amst. Ct.*, is het berigt, dat H. K. H. de Kroonprinses van Zweden den arm zou hebben gebroken, bezijden de waarheid.

— In de *Arnh. Cour.* leest men het volgende berigt: „Onlangs deelde een dagblad het treurig berigt mede van twee broeders die van eene reis terugkeerden en waarvan de een den dood in de golven vond. Omtrent de toedragt dier zaak verneemt men thans nader, dat toen de heeren *de V.*, uit eene aanzienlijke Overzaansche familie, van een uitstapje naar Zwitserland met eene Rijnboot terugkeerden, zij na het diner op de boot schertsend met elkander stoeiden, en de jongste een' stoot van zijnen broeder wilde ontwijken, maar daarbij het evenwigt verloor, over boord sloeg en in de diepte verdween. Deze ontzettende gebeurtenis moet den ouderen broeder van het verstand beroofd hebben."

Zoo wij wél onderrigt zijn, vervolgt hierop de *Tijd*, is de oudere broeder niet van zijn verstand beroofd, en heeft men zulks alleen uitgestrooid, om eene vertelling omtrent de bovengenoemde noodlottige gebeurtenis ingang te doen vinden, die van de eerste tot de laatste letter met alle waarschijnlijkheid in strijd is. Het wekt echter in hooge mate de bevreemding op, dat men van de zijde der belanghebbenden, door middel van een wat al te onhandig verzonnen verdichtsel, den ouderen broeder in een daglicht soekt te plaatsen, waardoor het medelijden en de deelneming van hem wordt afgetrokken, en hij benevens de plaats gehad hebbende gebeurtenis een belagchelijk aanzien krijgen.

Naar men verzekert, heeft een Noordhollandsch politie-commissaris deze zaak, die in Zwitserland tot moeijelijkheden had aanleiding gegeven, op eene afdoende wijze weten te vereffenen.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. minister-resident te Stokholm, zijn, òf uit onwetendheid òf door verzuim, dit jaar reeds drie Nederl. scheepskapiteins vervallen in de boete van 100 rijksdaalders banco, die gesteld is op het niet inleveren van een volgens de Zweedsche handelswetgeving gevorderd manifest, onderteekend door den Zweedschen consul in de haven van afvaart of, bij gebreke daarvan, door den makelaar of scheepsbevrachter, en aanwijzende den gespecificeerden aard der lading, of op het inleveren van een manifest, dat niet overeenstemt met den werkelijken inhoud der lading. De regering vermeent de belanghebbenden op deze bepalingen te moeten oplettend maken.

— Tot docent in de wiskunde aan het gymnasium te Middelburg is benoemd de heer *G. van Hennekeler*, thans te Leiden.

SCHIEDAM, 5 September.

In de zitting van den gemeenteraad alhier is met algemeene stemmen besloten, het gemaal en het marktgeld van de aardappelen met 1856 af te schaffen, en om met 1856 de opcenten op de grondbelasting op te voeren tot 15 voor de gebouwde en 10 voor de ongeb. eigendommen; en de opc. voor het personeel tot 25, en voorts tot eene dir. belasting op het inkomen, met 10 tegen 5 stemmen, en tevens eene verordening vastgesteld op de invordering dier belasting, met 14 tegen 6 stemmen.

HAARLEM, 4 September.

In de heden gehouden zitting van den gemeenteraad is door burg. en weth. eene voordragt der te heffen belastingen ingediend, waarbij als grondslag van het stelsel wordt aangenomen: 1) Het intrekken van het raadsbesluit tot opheffing van de belasting op de brandstoffen en de bouwmaterialen, en het behoud dezer middelen. 2) De opheffing van de belasting op het gemaal, met den eersten Januarij 1856. 3) De verhooging van de belasting op het gedistilleerd en de likeuren, reeds bij raadsbesluit vastgesteld, in te voeren met den eersten Januarij aanstaande. 4) De overige stedelijke belastingen op den voorgang voort te behouden, behalve: 5) De belasting van varkens- en schapenvleesch, welke vervalt. 6) De dadelijke heffing in te voeren van de opcenten op 's rijks directe belastingen, tot het *maximum* bij de wet toegestaan. 7) De invoering van eene plaatselijke *directe belasting*, òf *hoofdelijken omslag* over 1856, ten bedrage van *f* 60 000.

NIEUWE DIEP, 5 September.

Zr. Ms. schroefschooner *Montrado*, kommandant luit. ter zee 1ste kl. *J. Andreae*, is van zijnen proeftogt alhier teruggekeerd. Naar wij vernemen, voldoet deze bodem als zeilschip zeer goed, maar moet het stoomvermogen nog niet het gewenscht effect er op uitoefenen.

DEVENTER, 6 September.

Sedert eergisteren morgen wordt in deze stad feest gevierd; muzijk in *de Worp*, door duizende menschen bijgewoond, illuminatie, het afsteken van vuurwerken en schoon weder tot laat in den nacht, was het begin der hulde toegebragt aan de *reünie der oud-studenten*. Gedurende de pause werden door alle vereenigde muzijkkorpsen (ook van Zwolle, Zutphen, Olst) aan het hoofd van het door fakkels verlichte studentenkorps, de reünisten van eene nabij gelegene verzamelingsplaats afgehaald en binnen de stad geleid. Gisteren bepaalden zich de feesten tot een gemeenschappelijk diné van ruim honderd couverts, gevolgd door een bal in de buitensocieteit. — Intusschen zijn mede de verschillende tentoonstellingen en de tapijt- en ijzerfabrijken toegankelijk gesteld.

LEEUWARDEN, 3 September.

Heden avond, op het uur van den maandelijkschen bidstond voor de uitbreiding van het Christendom onder de heidenen, had alhier een treffende plegtigheid plaats. Onze stadgenoot, de heer *J. Teffer*, die na volëindiging zijner voorbereidende studiën te Rotterdam, op het punt staat om als zendeling naar de overzeesche bezittingen te vertrekken, sprak voor eene zeer talrijk opgekomene menigte eene rede tot afscheid uit, naar aanleiding van Matth. 28 : 18-20, welke rede voorafgegaan werd door eene toespraak en besloten met gebed door zijnen vorigen leermeester, ds. *S. K. Thoden van Velzen*. Deze zeldzame plegtigheid werd door alle aanwezigen met belangstelling bijgewoond en maakte een' diepen indruk.

— Zaturdag l.l. heeft te Oldeberkoop de aanbesteding plaats gehad van het aanleggen der aardenbaan van de grenzen tusschen Oost- en Weststellingwerf, door eerstgenoemde gemeente tot aan die der provincie Drenthe bij de gemeente Smilde, en tot aan die der gemeente Opsterland; mitsgaders van dáár door die gemeente tot aan den grindweg tusschen Gorredijk en Lippenhuizen; benevens het begrinden daarvan met de levering van alle daartoe benoodigde materialen, over eene gezamenlijke lengte van [illegible] strekkende ellen. Hiervan zijn [illegible], voor het gedeelte in Ooststellingwerf de heer *P. J. van der Sluis*, te Hemrik, voor *f* 147,000; en van het gedeelte in Opsterland, de heer *K. van Tongeren*, te Heerenveen, voor *f* 48,000.

MEPPEL, 5 September.

De raad dezer gemeente heeft thans besloten tot het nemen van presentiegeld, waaromtrent vroeger bij herhaling anders was beslist. — Ook de begrooting voor het volgend jaar, 1856, is eenige duizende guldens hooger, dan het vorige jaar aangeslagen; beloopende nu eene som van *f* 36,000, met eene bevolking van ruim 6000 zielen.

GRONINGEN, 6 September.

Heeren gedeputeerde staten dezer provincie hebben, bij besluit van den 6den dezer bepaald, dat de opening van alle geoorloofde jagtbedrijven, bedoeld bij art. 15 der wet van den 6den Maart 1852 (*Stbl.*, no. 47), voor zoo verre de opening daarvan niet reeds is bepaald bij hun besluit van den 18den Julij j.l., wordt vastgesteld op Zaturdag den 22sten September eerstkomende.

— Door het kerkbestuur der Nederl. Israëlietische hoofdsynagoge te Groningen, in gemeen overleg met den grooten kerkeraad, is den 3den September aan den raad der gemeente Groningen een adres ingediend, ter zake van een verzoek van de afgescheidene Israëlietische gemeente *Teschuath Israël*, om een door haar aangekocht stuk gronds, buiten de Heerepoort, tot eene afzonderlijke begraafplaats te mogen inrigten, dat later veranderd is in een voorstel, om van de bestaande Israëlietische begraafplaats een gedeelte af te zonderen ten behoeve van de afgescheidene gemeente.

Na aanvoering zijner bezwaren tegen dat laatste voorstel en den loop die de behandeling dezer zaak genomen heeft, vermeent het kerkbestuur aan den raad in overweging te moeten geven: 1) om de geheele zaak terug te brengen op het standpunt van het primitief adres van de Afgescheidene gemeente, waarbij zij verzoekt, een aangekocht stuk gronds buiten de Heerepoort tot eene afzonderlijke begraafplaats te mogen inrigten, en op dat adres naar zijnen rade te besluiten; 2) om in geen geval zijne toestemming te geven, dat van de tegenwoordig bestaande Israëlietische begraafplaats, het eigendom der Israëlietische gemeente van Groningen, een gedeelte, hoe klein ook, worde afgenomen en aan eene andere gemeente afgestaan; 3) om de afgescheidene gemeente Teschuath Israël, die, wat het godsdienstige betreft, in niets hoe ook genaamd van de gewone Nederlandsche Israëlietische verschilt, en dus slechts administratief is afgescheiden, met nadruk voor oogen te stellen hare verpligting, om zich te onderwerpen aan de wetten en reglementen omtrent de teraardebestelling van lijken, tot hare gemeente behoorende, en zoodoende de voorschriften te eerbiedigen, tot wier nakoming de zorg aan het kerkbestuur als wettig gezag in dezen is opgedragen, opdat het alzoo in burgemeester en wethouders, naar den geest en letter van art. 179, *m*, der gemeentewet, belast met de handhaving der politie over het begraven en de begraafplaatsen, steeds handhavers moge vinden zijner regten, welke geene anderen zijn dan die der gemeente, welke het vertegenwoordigt.

— Sedert eenigen tijd zwierf alhier bij de straten rond eene vrouw met vier kinderen, en volgens haar zeggen verlaten van haren man, om vermoedelijk het medelijden op te wekken. Bij informatie is gebleken, dat ze nimmer gehuwd is geweest, en naar men verneemt, is deze vrouw ter zake van bedelarij Donderdag aangehouden en met hare kinderen in de gevangenis gebragt.

— Heden heeft de heer SINGENDONCK, kolonel-inspecteur van het wapen der artillerie, eene inspectie gehouden over het alhier in garnizoen liggend detachement van dat wapen, en heeft alles in de beste orde gevonden. Z.ed.gr. zal vervolgens naar Zutphen vertrekken om aldaar over de pontonniers eene inspectie te houden.

— Gedurende de maand Augustus l.l. zijn door het kantongeregt alhier gevonnisd:

25 ter zake van het verboden vervoer van vuilnisstoffen; 7 ter zake van het staan laten van paard en wagen zonder opzigt; 3 ter zake van het vervoeren van met boter gevulde vaten, zonder dezelve staande dat vervoer, met linnen of andere kleeden te hebben overdekt; 2 ter zake van het plaatsen van rekken met linnengoed enz. op de openbare straat; 8 ter zake van het houden van hazardspelen; 2 ter zake van het vangen van vinken op eene andere wijze dan door middel van slagnetten; 1 ter zake van het vergrooten zijner behuizing, liggende binnen den kleinen kring der vesting Groningen, zonder daartoe overeenkomstig de bepalingen der wet vergunning te hebben bekomen; 1 ter zake van eene in de dienst der firma gebezigd wordende diligence te laat te Groningen is aangekomen; 1 ter zake van eene in de dienst der firma gebruikt wordende diligence, ingerigt en gekeurd voor 15 zitplaatsen en tevens vrachtgoederen vervoerende, met slechts drie paarden bespannen, met te hoogen bovenlast en zonder van eene ijzeren stang of roede voorzien te zijn, te Groningen is aangekomen.

— Te Rotterdam zijn in de afgeloopen maand Augustus 4 personen als aan de cholera overleden opgegeven, terwijl het geheel getal der overledenen 27 minder geweest is dan in de maand Julij.

Te *Leiden* werden van den 4den tot den 6den September door de cholera-asiatica aangetast 20 personen, waarvan 8 zijn overleden; als hersteld werden aangegeven 6, terwijl nog 46 lijders in behandeling bleven.

Scholen in Engeland.

De volgende aan de *Hannoverscher Courier für Politik, Kunst, Literatur und Unterhaltung* ontleende opgaaf betreffende de sterk bezochte scholen in Engeland, wordt ter plaatsing medegedeeld: „In Engeland en Wales zijn tegenwoordig 15,411 openlijke (openbare) dagscholen met 1,413,170 leerlingen. Buitendien vindt men er nog 29,425 privaatscholen met 695,422 leerlingen; 1545 avondscholen met 39,783 leerlingen en 23,137 zondagsscholen met 2,369,039 leerlingen. Onder deze scholen zijn 123 armscholen met 22,337 leerlingen en 115 arbeidersscholen met 17,834 leerlingen. Voor 40 jaren was de verhouding der dagscholen tot de bevolking als 1 tot 17, tegenwoordig is die als 1 tot 8, en bij de zondagsscholen was toen ter tijde de verhouding als 1 tot 24, tegenwoordig daarentegen als 1 tot 7." — In ons rijk gaat van 7 inwoners 1 ter school en in Rusland 1 van de 93.

Kerknieuws.

Bij besluit van den 4den September, heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten: te Meppel, op *C. J. Brutel de la Rivière*, predikant te Monnikendam; te Gaast en Terwoude, op *W. van den Bijtel*, predikant te Voorthuizen; te den Hoorn op Texel, op *R. G. J. Wieringa*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Friesland.

— Tot predikant der Hervormde gemeente te Waarder en Lange Ruige Weide (klassis Gouda) is beroepen ds. *H. Gann Dun*, thans te Fijnaart en Heijningen.

HARICH en RUIGAHUIZEN, 7 Sept. Voor de aanstaande vacature bij de Herv. gemeente alhier, is een drietal van predikanten opgemaakt, bestaande uit de heeren *H. G. Braam*, theol. doct., *C. P. Hofstede de Groot*, theol. doct. en *F. Z. Reneman*, kandidaten bij de prov. kerkbesturen van Drenthe, Friesland en Utrecht.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 7 September.

Omer-pacha is niet vertrokken uit gebrek aan transportschepen.

PARIJS, 7 September.

Uit de Krim is berigt ontvangen, dat de werken tegen den Malakofftoren tot op tien meters der batterijen van dien toren genaderd zijn, dat zij niet tot naderbij konden voortgezet worden. De mijnwerkers zijn onder stilzwijgen aan hunnen arbeid. Er werd alleen door de batterijen aan de zijde der baai een hevig vuur volgehouden, dat onder de artillerie der geallieërden groote verwoestingen aanrigtte. Men zegt, dat de reservetroepen in den toren van Malakoff opeengedrongen zijn.

EFFEKTENBEURS.

AMSTERDAM, 8 *September*.

NEDERLAND	Werk. Schuld	à	2½	pCt.	63 9/16.
Dito	Dito	„	3	„	—
Dito	Dito	„	4	„	93½.
OOSTENRIJK	Metalliek	„	5	„	62¾.
Dito	1851 en 1852	„	2½	„	32⅛
Dito	Nieuwe Litt. B	„	5	„	74 9/16.
Dito	Nation. Metall	„	5	„	67¾.
SPANJE	Onbep. St.	„	1¼	„	19 5/16.
Dito	Binnenl	„	3	„	31⅛.
PORTUGAL		„	3	„	40⅛.
RUSLAND	Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	102⅝.
Dito	Dito 1828 en 1829	„	5	„	102¼.
Dito	bij *Hope*	„	4	„	77½.
Dito	bij *Stieglitz*	„	4	„	76¼.

LONDEN, 8 *September*. Consols 90⅞.

PARIJS, 8 *September*. Fransche 3 pCt. 66.65.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 8 *Sept*. Tarwe en Rogge bij partij *f* 3 hooger.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 8 Sept. Vertrokken de nieuwgebouwde schooner Aijolt en Thomas, groot 160 ton, kapit. *J. M. de Jonge*, van Veendam, met ballast naar Newcastle.

Binnengekomen te Amsterdam den 5 Sept., kapit. *de Jong* Mina, v. Hartlepool; *Boiten* Catharina Elisabeth, v. Dantzig; *Scheppers* Fennechiena, v. Seaham; den 6den *Oorburg* Hendrika Alida, van Dantzig. — Te Texel den 5 Sept., *Koetse* Onderneming, v. Frederikstad; den 6den *Veldhuis* Prov. Overijssel, v. Dantzig. — In het Vlie den 4 Sept., *Rijf* Harlingen, van Umea; *Jager* Belina, van Dantzig; *Klein* Anje, v. Frederikstad; *Kraan* Vrouw Helena, van Christiansand; *Deen* Gezina Elsina, v. Laurvich; *de Jonge* Margr. Hendrika, v. Osterrisoer; *Dallinga* Arendina Elisabeth, v. Oudsoen. — Te Helvoet den 5 Sept., *den Breems* Fortuna, v. Lissabon. — Te Vlissingen den 4 Sept., *Loeff* Sine Nomine, v. Hartlepool; *Koster* Argo, v. Stockholm; *van Wijk* Jenny en *Slager* Jan Hendrik, beide van Koningsbergen; *v. d. Veen* Johanna Gesina, v. Brevig. — Te San Sebastian den 23 Aug., *Verstok* Regina Elisabeth, van Rott. — Te Duinkerken den 31 Aug., *Meijer* Wilhelmina, van Memel. — Te Londen den 1 Sept., *van Klooster* Gesina, van Catingzijl; den 2den *van der Meulen* Drie Gezusters, v. Gron.; den 3den *Stuitje* Christina Johanna, v. Rostock; *de Haan* Jantje, v. Malmö. — Bij Douvres den 2 Sept., *Evers* Souburg, v. Rott. n. Batavia; *Deinum* Eclipse, v. Liverpool n. Amst.; den 3den *Hubert* Texel, v. Rott n. Boston. — Bij de Needles den 30 Aug., *Struyk* Jenny, v. Amst. n. Konst. — Te Arbroath den 31 Aug., *Meinders* Johanna, v. Koningsb. — Bij Portland den 1 Sept., *Bouman* Adm. van Kinsbergen, v. Akyab n. Rott. — Bij Weymouth den 3 Sept., *Schoe* Amicitia et Fides, v. Suriname n. Amst. — Bij Goudstaart den 1 Sept., *Hooglandt* Cesar, v. Amst. n. Samarang. — Te Penzance den 2 Sept., *Hofkamp* Hortense, v. Liverp. n. Antw. — Te Cardiff den 2 Sept., *Rotgans* Graaf Dirk III, v. Dordrecht. — Te Swansea den 1 Sept., *Post* Paulina v. Middelburg. — Te Dublin den 3 Sept., *Mulder* Vriendschap, v. Livorno. — Te Boness den 2 Sept., *Ruiten* Verwachting, v. Leith. — Te North Shields den 3 Sept., *van Houten* Hollander en *Jonker* Zwaanette, beide van Hamburg. — Te Hamburg den 5 Sept., *Karsies* Onderneming, v. Altona; *Emmelkamp* Geertruida, v. Varel. — Te Brunshausen den 5 Sept., *Drewes* Margaretha, v. Catingsiel; *Dost* Vr. Gesina, van Amersfoort; *Dost* Vr. Margaretha, v. Zwolle. — Te Bergen den 28 Aug., *Lambach* Hermanus, v. Rott.; den 30sten *v. d. Zee* Neeltje, v. Amst. — Te Brevig den 23 Aug., *Jonker* Thia, v. Harlingen; *Mooi* Grietje Huisman en *Broekema* Afina, beide v. Delfzijl. — Te Travemunde den 3 Sept., *Schoon* Jacobus Cornelis, v. Antw. — Te Swinemunde den 3 Sept., *Jonker* Sieberdina, v. Amst. — Te Colberg den 31 Aug., *Pronk* Gesina en *Feiken* Alida Adrina, beide v. Rostock. — Te Memel den 31 Aug., *Speelman* Geertruida Speelman, v. Liverpool. — Te Sandhamn den 27 Aug., *Eisinga* Cath. Charlotta en den 28sten *Leisler* Eendragt, beide v. Amsterdam.

Binnengekomen te Holtenau den 1 Sept., kapit. *Kremer* Goede Verwachting, v. Dantzig n. Leer; *Reents* Wilhelmina, v. Nijborg n. Groningen. — Te Rendsburg den 30 Aug., *de Jonge* Roelfina, v. Deventer n. Sleeswijk; den 31sten *Scholtens* Regina Hillegina, v. Harburg n. Ystad; *Heins* Domina, v. Hamburg n. Faaborg; *Waterborg* Fokkiena, v. Groningen n. Memel; *de Graaf* Hermanna Gezina en *Hazelhof* Vrede, beide v. Deventer n. Sleeswijk; *Gerritsma* Jonge Gerrit, v. Ystad n. Rotterdam; *Jonker* Joh. Christina, n. Delfzijl, *Slankenberg* 2 Gebroeders, n. Jever en *v. d. Veen* Vr. Anske, n. Rotterdam, alle 3 v. Stettin; *Bakker* Zwaantina, v. Rugenwalde n. Hamburg; den 1 Sept. *Lukkien* Wilhelmina, v. Dantzig n. Hunte; *Kruisinga* Vr. Reina, v. Colding n. Holland; *Topzand* Martha, v. Amsterdam n. Flensburg; *de Jonge* Elisabeth, v. Bremen n. Hadersleben; den 2den *van Sluis* Tjakiena, v. Stettin n. Groningen; *Gort* Vriendschap, v. Bremen n. Hadersleben.

Binnengekomen te Texel den 6 Sept., kapit. *Visser* de Vriendschap, v. Frederikstad. — Te Helvoet den 6 Sept., *de Jonge* Ettina, v. Pitea; *van der Wouden* Gezina Gesina, v. Malmö; *Visser* Catharina Maria en *Stasse* op Hoop van Zegen, beide v. Bergen. — Te Vlissingen den 6 Sept., *Hut* Marchina Marg., v. Bergen. — Te Gent den 5 Sept., *van der Veen* Johanna Maria, v. Stadthille. — Te Ostende den 5 Sept., *Koster* Niessina Schuringa, v. Dantzig. — Te Londen den 4 Sept., *Sprik* Alida, v. Dantzig; den 5den *Jager* Zwaantje Elisabeth, v. Nyekiobing; *Liefijn* Goede Verwachting, v. Horsens; *Pekelder* Vr. Grietje, v. Aalborg. — Bij Dungeness den 4 Sept., *Muller Drent* Afrikaan, v. Rott. n. Afrika; *Potjer* Dankbaarheid, v. Palermo n. Londen. — Te Dundee den 4 Sept., *van Wijk* Jantje, v. Memel. — Te Hartlepool den 3 Sept., *Smit* Mercurius, v. Amst. — Te Hull den 4 Sept., *Schuur* Zwaantina, van Stettin; *Brouwer* Lumina, v. Harburg. — Te Gibraltar den 26 Aug., *Mulder* Zorg en Vlijt, v. Swansea.

Vertrokken van Amsterdam den 4 Sept., kapt. *Harkema* Valerius Lodewijk, n. Konst.; *de Jong* Johanna Maria, n. Engeland; den 5den *Buikes* Raphaël, n. Curacao; *Landeweer* Zeevaart, n. Dantzig; den 6den *Strootman* Bertha Victoria, n. Koningsb. — Van Texel den 4 Sept., *Duinker* Waterloo, n. Akyab; *Wortelboer* Bordeaux, n. Marseille; den 5den *Kolk* Dankbaarheid, n. Dublin. — Uit het Vlie den 4 Sept., *Mooi* Tiessina, n. Middlesbro; *de Boer* Eendragt, n. Newcastle; *Kuiper* Annegina Elsina, op avontuur. — Van Helvoet den 5 Sept., *Verbeek* Hendrika, n. Batavia; *Terbrugge* Vrede, n. Akyab. — Van Cardiff den 2 Sept., *Groenewold* Afina Jonker, n. Amst. — Van Leer den 30 Aug., *Rosenbeek* 4 Broeders, n. Newcastle. — Van Hamburg den 4 Sept., *Bakker* Frouwina, n. Memel. — Van Cuxhaven den 3 Sept., *Wieringa* Ommelanden, n. Hartlep. — Van Bergen den 29 Aug., *Douwes* Eendragt, n. Rott.; den 30sten *den Breems* Kleinkinderen, n. Dordrecht. — Van Pillau den 31 Aug., *Corporaal* Vrouw Martha, n. Zwolle; den 3 Sept. *Kwint* Hendrika Gesina, n. Engeland. — Van Memel den 2 Sept., *Leeuwe* Hendrika, n. Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 6 Sept., kapit. *de Groot* Engelina Jacoba, n. Corfu. — Van Helvoet den 6 Sept., *Kuiper* Catharina Johanna, n. Belfast. — Van Liverpool den 4 Sept., *Fijn* Noord-Holland, n. Amst. — Van Hartlepool den 4 Sept., *Douwes* Kasina Maria, n. Koningsb.; *Klein* Concordia, n. Flensburg. — Van Rouaan den 3 Sept., *van der Velden* Helena, n. St. Ubes; *Oostra* Annechiena, n. Dantzig. — Van Pillau den 4 Sept., *Smit* Morgenster, n. Rott.; *Ouwehand* Westphalia, n. Amst.; *Hazewinkel* Meika, n. Holland; *Ekamp* Welvaart, n. Antwerpen.

Zeilklaar te Galatz den 26 Aug., kapit. *de Boer* Helena Cath., n. Rott. — Te Triest den 31 Aug., *Zwaal* Zeemeeuw, n. Stettin.

In lading te Londen den 3 Sept., kapit. *Legger Jr.* Termonde, n. Koningsbergen.

ZOUTKAMP, 7 Sept. Binnengekomen den 5 Sept., kapit. *Knol* Catharina, v. Newcastle; *Huges* Johann Gerard, *Drewes* Twee Gezusters en *Eeftingh* Jonge Johanna, alle 3 v. Frederikstad.

Vertrokken den 5 Sept., kapit. *Kruisinga* Vrouw Reina, v. Colding n. de Maas.

Zeilklaar kapit. *Meedendorp* Johanna, op avontuur.

Gepraaid den 19 Julij, op 9° N. Br., 23° W. L., kapit. *Rooderkerk J.zn.* West-Kapelle, v. Carding n. Hong-Kong. — Den 28 Aug., op 47° 23′ N. Br., 9° 52′ W. L., kapit. *Jaski* Cornelia, v. Liverpool n. Batavia. — Den 29 Aug., op 48° 37′ N. Br., 7° 12′ W. L., kapit. *Schoolwerth* Brederode, v. Rotterdam n. Akyab. — Den 31 Aug., bij Lizard, kapit. *Rietmeijer* Prinses Marianne, v. Rotterdam n. de Kaap de Goede Hoop. — Den 1 Sept., bij Goudstaart, kapit. *van Loon* Jacobus, v. Rotterdam n. Buenos Ayros. — Den 1 Sept., bij Portland, kapit. *von Römer* Prins Alexander der Nederlanden, Nederl. Oorl. Fregat, v. Texel n. Curaçao; *Kaleshoek* Constantia, v. Amsterdam n. Batavia; *Besier* Salatiga, v. Londen n. dito.

Het schip El Nathan, kapit. *P. L. Svendsen*, van Shields naar Messina, is den 3 Sept. te Douvres binnengeloopen, om de equipagie aan den wal te zetten van het tjalkschip Heidewika, kapit. *J. S. Pekelder*, van Hartlepool naar Rendsburg, dat, na lekkage bekomen te hebben op de Doggersbank gezonken is; de equipagie had zich met de boot gered en is sedert door kapit. *Svendsen* opgenomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

1 Sept. Woudstra, Vier Gebr., v. Ystad n. Groningen, m. gerst.
Upmeijer, Albertina, v. Dantzig n. Antwerpen, m. lijnz.
Jongebloed, Celeritas, v. Dantzig n. Brugge, m. hout.
Feijen, Stella Maris, v. Stockholm n. Schiedam, m. rogge.
de Weerd, Groot Lankum, v. Memel n. Duinkerk, m. vlas.
Kuiper, Triton, v. Koppenhage n. Hammerfest, m. meel.
2 — Pronk, Gesiena Jantina, v. Stockh. n. de Noordz., m. teer.
Posta, Unie, v. Koningsbergen n. Rotterdam, m. hennep.
Bakker, Thetis, v. Koningsb. n. Amsterdam, m. stukg.
Brouwer, Agina Undina, v. Amst. n. Memel, m. stukg.
Hazewinkel, Prudence, v. Koningsb. n. Londen, m. tarwe.
Roskam, Luna, v. Koningsb. n. Termonde, m. lijnzaad.

De Wind den 1 Sept. Z.Z.W., N., N.N.W.; den 2den W., N.N.O., O.Z.O.; den 3den O.Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

PILLAU, 2 Sept. Geene verbetering in de vrachten. Men bewilligde in de afgeloopen week naar Holland *f* 20 voor zaad, *f* 22 voor vlas; Amsterdam *f* 20 à *f* 20.50, de Maas *f* 20 met eene douceur beide voor zaad; Rotterdam *f* 22 voor hennep; Antwerpen *f* 20 voor zaad.

227ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Derde Klasse.

4de Lijst. No. 7231 *f* 2500; no. 10241 *f* 1000; no. 4799, 8852, 13934 en 14736 ieder *f* 400.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN 7 *September*.

TARWE.		Veen	66 ₰ *f* 8,30	Zw. Voer	36 ₰ *f* 4.10
Oude	70 ₰ *f*	GERST.		»	38 » » 4.30
N. Oml.	68 » » 13 90	Winter	54 ₰ *f* } Niet aan	»	40 » » 4,50
»	70 » » 14,65	»	56 » »	»	42 » » 4,70
»	72 » » 15,40	»	58 » »	»	44 » » 4,90
» Old.	70 » » 14,40	Zomer	54 » »	BOONEN	
» »	72 » » 15,15	»	56 » »	Paardeb. *f* 8,25,50,75	
» »	74 » » 15,90	Knobbe	60 » » 7,50	Gr. Erwt. *f* a *f*	
» »	» »	»	62 » » 7,80	Graauwe *f* a *f*	
ROGGE.		HAVER.		ZADEN, ENZ.	
Inl.	64 ₰ *f* 9,85	Dikke	36 ₰ *f* 3,85	Old. Koolz. *f* 13, *f* 15,	
»	66 » » 10,35	»	38 » » 4,10	*f* 16,50 a *f* 17	
»	68 » » 10,85	»	40 » » 4,30	Oml. *f* 14, *f* 16 tot *f* 18,25	
»	70 » » 11,35	»	42 » » 4,50	N. Aveelz. *f*	
BOEKWEIT.		»	44 » » 4,70	Zomerzaad *f*	
Gr. Zd.	64 ₰ *f* 8,20	»	46 » » 4,95	G. Mosterdz. *f* 12 *f* 17	
» »	66 » » 8,60	»	48 » » 5,20	Lijnzaad	
» »	68 » » 9,00	»	50 » » 5,40	Dederzaad *f*	
Zw. Zand	64 » » 8 00	Witte Voer	36 » » 3,95	Gr. Grt. *f* 10,50 *f* 11,50	
» »	66 » » 8,40	»	38 » » 4,15	Par. 100 N. ₰ *f* 14.25	
Veen	64 » » 7,90	»	40 » » 4,35	(50,75 *f* 15 *f* 16	
				Karwijzaad p.v. *f* 61	

Tarwe weinig aan en 25 c. hooger afgaande. — Rogge 20 c. en Boekweit 10 c. hooger verkocht. — Winter- en Zomer-Gerst niet aan, Knobbe hooger verkocht. — Haver wel zoo aangenaam. — Boonen begeerd. — Gort ruim prijshoudend. — Niettegenstaande merkelijk minder aanvoer van Koolzaad, vond dit artikel geringe kooplust, er zijn slechts enkele beste partijtjes als genoteerd verkocht. — Puik Nieuw Geel Mosterdzaad wel te plaatsen, afwijkende vonden weinig kooplust.

OMMEN, 5 *Sept*. Heden werd alhier de eerste zaad-, boter- en groentemarkt gehouden op den Vrijthof gelegen in het midden dezer stad. Omstreeks 200 mudden rogge zijn verkocht tot den gemiddelden prijs van *f* 10,75. Eene aanzienlijke partij boekweit is aan den man gebragt tegen *f* 9,50. Wijders zijn te koop geboden en verkocht een aanzienlijk getal eijeren de 9 à 20 cents, terwijl een groot aantal kippen grage koopers vond. Ook was er vlas, ooft, als appels, peren en pruimen in menigte.

LEEUWARDEN, 7 *Sept*. Van Tarwe werd verkocht 126, 128, 129 pd. puike Witte *f* 15,75, *f* 16,25. — Rogge met meer kooplust 122 pd. Buitenl *f* 11 *f* 11,10; 120 pd. Inl. *f* 10,80,90. Nieuwe eenige partijtjes ter veil, welke 20 à 30 cts. meer dan de Jarige soorten opbragt. — Boekweit in de Nieuwe soorten iets hooger verkocht, 119, 120, 122 pd. Jarige *f* 9,35,65,70; 119, 120 pd. Nieuwe *f* 10 en ligtere soorten pro rato — Winter-Gerst weinig ter veil en hooger verkocht, 106 pd. Jarige *f* 7,20,25; 100, 102 pd. Nieuwe dito *f* 6,75, *f* 7,00 en Voersoorten *f* 6 *f* 6,50 naar kwaliteit. — Haver hooger verkocht, 84, 86 pd. fijne *f* 5,25,30; 80, 81 pd. dito *f* 5 à *f* 5,05; 72, 74, 76 pd. Voer *f* 4,30,50,60 naar kwaliteit. — Lijnzaad meer ter veil, en met vrij goeden kooplust, puik *f* 15 50, *f* 16; 2de soort *f* 14,50, *f* 15 en geringere dito *f* 11, *f* 11,50, *f* 12, *f* 13 naar kwaliteit. — De aanvoer van Koolzaad bedroeg ongeveer 450 lasten. Men besteedde voor 1ste soort *f* 18,25,50,75, *f* 19; 2de soort *f* 17 à *f* 17,25,50,75 en geringere dito *f* 15, *f* 16,50. De beste soorten werden veelal opgeruimd.

ROTTERDAM, 6 *Sept*. Tarwe: 155 ₰ witb. Poolsche *f* 535; 162 ₰ Nieuwe Bovenl. Ris *f* 525. Rogge: 140 ₰ Wasa *f* 347 te Delfshaven; 140 ₰ Stockholmer *f* 327; 146 ₰ Norder *f* 335; 146 ₰ gedr. Deensche *f* 335; 148 ₰ dito *f* 345 te Delfshaven. Gerst: 135 ₰ Engelsche *f* 250, te Delfshaven. Holst. Boekweit *f* 274, *f* 27

AMSTERDAM, 7 *September*. Tarwe zonder verandering; 128 ℔ b. Pools. *f* 528; 125 ℔ Lubecker *f* 465; 125 ℔ witb. Pools *f* 330; 127 ℔ dito *f* 525; 128 ℔ Brunsw. *f* 490; 131 ℔ Kleefs. *f* 510; 126 ℔ b. *f* 515, *f* 518. — Rogge iets hooger met veel handel, verkocht: 118 ℔ Pruiss. *f* 326; 120 ℔ dito *f* 332, *f* 334; 120 ℔ fijne dito *f* 368; 119 ℔ o. dito *f* 340; 121 ℔ Mecklenb. *f* 332; 119, 122 ℔ Pomm. *f* 326, *f* 340; 121 ℔ Zweeds. *f* 328; 120, 121 ℔ Holst. *f* 324, *f* 328; 119 ℔ Norder *f* 328. — Gerst prijsh.; 111, 112, 113, 114 ℔ *f* 231, *f* 235, *f* 237, *f* 240. — Boekweit in een doen, 121 ℔ Holst. *f* 280. — Witte Erwten met genegen koopers bij partij tot ruim vorige prijzen; voor Dantziger werd laatstbeurs *f* 10¼ ge boden en *f* 10½ gelaten.

Koolzaad op het najaar wederom hooger betaald; Haarlemmerm. *f* 17½ a *f* 18½ per mud; Groninger 99 p. vl.; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 107½ p. vl. — Lijnzaad willig, 112, 113 ℔ Odessa *f* 500. In veiling: 109 ℔ Koningsb. *f* 14½, ¾ per mud. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering iets williger; op 6/w. *f* 63,50; vlieg. *f* 62; Oct. *f* 61,25 a 50; Nov. *f* 61 a *f* 61,25; Dec. *f* 60,75 a *f* 61. — Lijnolie dadelijk met weinig verkoopers en zoowel als op levering merkelijk hooger betaald; op 6/w. *f* 49,25; vlieg. *f* 48; Oct. *f* 47,75 a *f* 48; Nov. *f* 48,25 a 50; Dec. *f* 48,75 a *f* 49. — Hennepolie op 6/w. *f* 53; vlieg. *f* 51,50.

LONDEN, 5 *September*. Van inl. Tarwe en Meel was eene goede hoeveelheid, doch van vreemd graan, uitgezonderd Haver, weinig ter markt. Ofschoon er niet vele koopers waren verschenen, bedongen toch alle graansoorten de uiterste hoogste notering van eergisteren.

Van den 7den. Tarwe 2 sh. hooger; Gerst en Haver vast bij rijkelijken aanvoer.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 7 *Sept*. De prijs der Boter was heden: 1ste soort *f* 38½, tweede soort *f* 36½.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 7 *Sept*. Geen rundvee ter markt gebragt. Schapen en lammeren met weinig aanvoer van *f* 12 tot *f* 14; lammeren van *f* 2 tot *f* 4; varkens niet veel ter markt, en met tragen handel tot vorige prijzen verkocht.

ZWOLLE, 6 *Sept*. Op de in de maand Augustus alhier gehoudene paarden- en beestenmarkt waren aangevoerd 9 paarden, 428 koeijen, 4 stieren, 22 kalveren, 30 schapen, 5 lammeren, 175 oude varkens en 1108 biggen. In het algemeen was de handel levendig en werden goede prijzen bedongen.

EFFEKTEN-BEURS.

Amsterdam, 7 *September*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 63¾, 63 11/16, 63⅝; Dito Dito 3 pCt. 76, 76 1/16; Dito Dito 4 pCt. 93 5/16, 93⅜; O I Leening 4 pCt. 93¾; Aand. Rijnspoorw. 4½ pCt. 102¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 51¼. — SPANJE, Onbepaalde Stukken 1¼ pCt 19⅞, 19⅝, 19⅝; Dito 3 pCt. 37⅞, 38 1/16; Dito Binnenlandsche à 6/m. 3 pCt. 31 9/16, 31 11/16, 31 11/16; Coupons-Bewijzen 4 5/16; Amort. Schuld 4 5/16, 4 7/16, 4 7/16. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 40¼, 40⅜, 40⅜; Dito Dito Uitgestelde 19.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 102⅞; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 102½; Certific. 4½ pCt. 89⅝; Dito bij *Hope* 4 pCt. 77⅞, 78⅛; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 76¼. — POLEN, Certificaten 4 pCt. 71¼, 71⅛; Dito Aand. m. Loting fl. 500 *f* 144, *f* 144½. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62 11/16, 62 13/16; Dito Nationale 5 pCt. 67¾, 67 13/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 32½, 32 5/16; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 32½, 32 5/16; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 74½, 74¾; Pruiss. Loten 1854 *f* 205½, *f* 206; Orig. Amerik. Bank-Act. 2 1/16; Braz. 5 pCt. 98¼; Mexik. 20 13/16; Dito Onbep. 20 13/16; Peru 4½ pCt. 77½; Gren. 2½ pCt. 18⅝, 7/16; Dito Onb. 18⅝, 7/16; Ecuador 3 1/16, ⅛, ⅛; Dito Coup. 34; Venez. 4½ pCt. 27⅜, ½; Dito Onb. 27⅜, ½; Grieken 5 pCt. 4

Bij geringe affaire in Integralen waren heden Holl. fondsen nagenoeg onveranderd. — Van vreemde effecten waren 4 pCt. Russ. meer aangeboden. — In Oostenr. was, tot iets verminderde prijzen, eenige affaire. — Voor Spaansche en Portug. vertoonden zich, tot verhoogde koersen, onderscheidene koopers. In beide soorten was de omzet vrij levendig.

5 pCts. N. Russ. bij *Stieglitz* 82½, ⅝.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 63⅞; Spaansche 1¼ pCt. 19 5/16 a ⅜; Binnenl. 3 pCt. 31 11/16; Metall. 5 pCt. 62 11/16; Dito Nation. 67 11/16 a ¾

ADVERTENTIEN.

De **COMMISSIE** van *Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in deze Provincie* maakt bij deze bekend, dat door haar op VRIJDAG den 14den September e.k., des namiddags te 4 uur, in het **Ommelanderhuis** alhier, **HEELMEESTERS-EXAMENS** zullen worden afgenomen.

GRONINGEN, 7 September 1855.

De Commissie voornoemd, en in haren naam:
C. U. J. HUBER. *Secret.*

De **FACULTEIT** van BESPIEGELENDE WIJSBEGEERTE en LETTEREN zal tot het **afnemen** van het **ADMISSIE-EXAMEN**, bepaald bij Koninklijk Besluit van den 4den Augustus 1853, vaceren **aanstaanden Zaturdag den 15den September.** Belanghebbenden gelieven zich uiterlijk den 13den dezer aan te melden bij den DEKEN der Faculteit.

GRONINGEN, 8 September 1855.

J. A. C. ROVERS.

ALGEMEENE VERGADERING van de LEDEN der **Maatschappij van Landbouw** in de Provincie *Groningen*, op DONDERDAG den 20sten September aanstaande, des morgens te tien uur, ten Huize van den Logementhouder RANDA MULDER, te *Winschoten*.

VEENDAM, 6 September 1855.

M. VAN DER TUUK,
Secretaris.

DE
TENTOONSTELLING
VAN
Vee, Werktuigen voor en Voortbrengselen van den LANDBOUW

te ***WINSCHOTEN*** zal gehouden worden op **Dingsdag, Woensdag en Donderdag den 18den, 19den en 20sten September 1855.** (Zie het **PROGRAMMA** deswege in de *Groninger Courant* van den 31sten Augustus l.l.)

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** WESTERLEE, 5 September 1855. Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER HINDRIKA KORK, geliefde Echtgenoot van

M. J. ADRIANI, *Pred.*

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER H. M. U. THEMMEN, geliefde Echtgenoot van

E. J. SLUIS,
Commissionair in Granen.

GRONINGEN, 6 September 1855.

*** Gisteren overleed alhier, aan boord van den Schooner *Paulus*, mijne innig geliefde Echtgenoot LAMMERDINA GERHARDUS BRAAMHOF, in den ouderdom van ruim 31 jaren, na eene ongesteldheid van nog geen 3 dagen; waarvan ik bij deze kennis geef aan Familie, Vrienden en Bekenden.

MARSEILLE, 1 September 1855.

O. G. MOLEMA,
van *Veendam.*

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, in den ouderdom van 61 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder, Vrouwe HENRIETTE FERDINANDA WICHERS, Weduwe van den WelEerw. Zeer Gel. Heer D. HENDRIKSZ.

GRONINGEN, 4 September 1855.

Uit aller naam:
D. HENDRIKSZ.

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 6 September 1855. Heden overleed, na een langdurig lijden, onze hartelijk geliefde Moeder DIRKJE ROZEBOOM, Wedw. T. OETZES, in den ouderdom van ruim zestig jaren.

SAARTJE OETZES.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijn innig geliefde Echtgenoot BRONNO FREDERIKUS CLEVERINGA, in den ouderdom van ruim 45 jaren, mij nalatende vier nog jeugdige Kinderen.

ROTTERDAM, 4 September 1855.

H. C. MESSEN,
Wedw. B. F. CLEVERINGA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne geliefde jongste Dochter EISSINA, na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van 36 jaren, tot diepe droefheid van mij en hare éénige Zuster.

GRONINGEN, 6 September 1855.

Wedw. **H. E. VAN SLOGTEREN**,
geb. **BUREMA.**

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven: DE TWEEDE, op **NIEUW** VERMEERDERDE DRUK

VAN DE
NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In deze nieuwe uitgave zijn o. a. opgenomen de *Wetten van den 29sten Junij* 1854, zoodat deze druk ruim 1030 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde ***f* 4—90** in *Zakformaat* en ***f* 6—90** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

*** Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, aan de Groote Markt, is gedrukt en uitgegeven en mede alom te bekomen:

DE GRONINGER GODGELEERDEN
IN HUNNE EIGENAARDIGHEID.

Toespraak aan zijne vroegere en tegenwoordige Leerlingen, na vervulde vijfentwintigjarige Hoogleeraarsbediening, van ***P. HOFSTEDE DE GROOT.*** — *f* 2,50.

TEN VOORDEELE VAN HET DIAKONIE-GASTHUIS DER NED. HERV. GEMEENTE ALHIER,

zal op heden bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, aan de Groote Markt, worden uitgegeven:

EEN WOORD AAN DE GEMEENTE,
na volbragte 25jarige Evangeliebediening,
door ***A. T. REITSMA,***
Pred. bij de Herv. Gem. te Groningen.
Prijs 25 Ct.

BOEKVERKOOPING IN HET REVENTER.

Op MAANDAG den 1sten October 1855 en volgende dagen, van eene **belangrijke verzameling** GODGELEERDE-, REGTSGELEERDE-, GESCHIED-, NATUUR-, DICHTKUNDIGE- en andere **WERKEN**, benevens **LANDKAARTEN, PLATEN, ENZ.**

De CATALOGUS is binnen kort te bekomen bij

J. DOESBURG,
Boekverkooper, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

N.B. Tot eene volgende **Verkooping**, door boven genoemde in de Maand **November** te houden, kunnen dagelijks PARTIJEN ter bijvoeging worden ingezonden.

De CONCESSIONARISSEN van den geprojecteerden **STRAATWEG** van ***ZUIDLAREN*** over ***ANNEN*** en ***EEXT*** naar ***GIETEN*** maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat van af **heden** tot **den 30sten September** aanstaande, ter SECRETARIJEN van de Gemeenten *Gieten*, *Gasselte*, *Anlo* en *Zuidlaren*, de gelegenheid zal zijn geopend om **deel te nemen** in het **oprigten** eener **Maatschappij** tot het aanleggen van den bedoelden Weg.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen in de gemelde Plaatsen respectivelijk ter SECRETARIJ, en te *Zuidlaren* mede bij de ondergeteekenden.

ZUIDLAREN, 1 September 1855.

De Concessionarissen:
ARDESCH
VAN HEIDEN.
DE MILLY.
VAN DE SANDE SLOT.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 12den September 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, zeer net en nieuws doortimmerde **HEEREN BEHUIZING**, get. I 227, met zeer ruime en sterke KORENZOLDERS er boven en een geheel nieuw PAKHUIS er achter, staande en gelegen Zuidzijde aan de Noorderhaven te *Groningen*, en uitkomende in den Achter-den-Muur aldaar, toebehoorende aan den Heer Mr. H. VAN GIFFEN.

II. Eene tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. B 113, staande en gelegen Oostzijde in de Oude Ebbingestraat te *Groningen*, nabij den Boog, door den Instrumentmaker D. S. RIENKS bewoond geweest.

III. Eene nette BEHUIZING met OPEN PLAATS en BLEEKVELD er achter, get. I 66, staande en gelegen op eigen grond, Zuidzijde in de Visscherstraat te *Groningen*, wordende door de Wedw. R. KLUGKIST bewoond. — Alles om te aanvaarden den 1sten Nov. 1855.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—5 uur.

NB. Over perceel I kan ¾ van den Koopprijs, naar 4½ pCt., onder regt van eerste Hypotheek, blijven uitstaan, en over perceel II gelijk gedeelte tegen dezelfde rente worden opgeschoten.

Dingsdag den 18den September

1855, des morgens te 11 uur, zullen, in of bij de Martini-kerk te *Groningen*, publiek worden verkocht: Ongev. 18 ÉÉNPITS-, 75 TWEEPITS-, 6 DRIEPITS LAMPEN, 2 groote BUITENLANTAARNS met LAMPEN, 1 KOPEREN ÉÉNPITS HANGLAMP, 6 IJZEREN KROONEN, 6 STANGEN met VERG. BALLEN, 6 WINDASSEN en 5 ZERKEN met IJZEREN BESLAG en TOUWEN. Te bezien op den dag van Verkoop.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING** met **SCHUUR**, ERF en HIEMING, get. no. 98 benevens de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van het BOUW- en WEIDELAND, alsmede de VELDGRONDEN daaronder behoorende, staande en gelegen onder *Doezum*, Gemeente *Grootegast*, *DE BULT* genoemd, doende jaarlijks op Mei tot vaste huur *f* 20, bij het Kadaster ingedeeld Gemeente *Grootegast*, plaatselijke benaming *Doezum*, in sectie E, onder nos. 113 tot en met 125 benevens 778 en 779, te zamen voor eene inhoudsgrootte van 6 Bunders, 69 Roeden en 10 Ell., bij BARELD BARELDS DE JONG in eigen gebruik. — Informatiën te bekomen bij den Eigenaar en bij F. J. v. D. MEULEN, Koopman te *Rohel*, onder *Harkema Opeinde*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene neringdoende **BAKKERIJ** met **GEREEDSCHAPPEN**, bij ROELF H. VELDHUIS, te *Kijl Windeweer*.

Te *Zuidbroek* TE HUUR,

om op den 1sten **October** aanstaande te aanvaarden:

Een **HEERENHUIS**, voorzien van zes KAMERS, KEUKEN, KELDER, SCHUUR, waarin eene MANGELKAMER, en TUIN, enz.

Te bevragen, met *franko* Brieven, bij den Bewoner J. G. MOLL.

ECHT VERGULDE EN FIJN VERLAKTE
METALEN LETTERS

voor HUIZEN, SCHEPEN, ENZ., in verschillende soorten en grootte.

Nadere informatiën bij A. VAN DER VEEN OOMKENS, bij wien diverse MODELLEN ter bezigtiging voorhanden zijn.

NIEUWE ORDINARIS.

W. VAN DER HEIDE-KROONSHAGEN,
Folkingestraat, Letter F No. 245.

TAFELS VOOR HH. STUDENTEN EN OFFICIEREN.

Een **COMMISSIONAIR**, woonachtig in een gedeelte der Provincie *Friesland* alwaar de beste ***AARDAPPELEN*** verbouwd worden, biedt zich aan tot **inkoopen** van dit product; belovende in alles eene prompte en civiele bediening. Adres met *franko brieven*, letter K [illegible] Boekhandelaar te *Harlingen*.

Een Meisje van 13 jaren, dat veel aan de maag leed en geen voedsel inhouden kon, is door **Du Barry's Revalenta** volkomen genezen.

Eene vijftigjarige Vrouw, die sedert lang aan borstkwalen leed, heeft de **Revalenta** gebruikt en bespeurde spoedig beterschap; zij is nu regt gezond. Wij hebben hier nog meer gelukkige genezingen, die ik u later nog wel eens mededeelen zal.

APPINGEDAM, 22 Augustus 1855.

S. RITSEMA, *Koopman.*

DU BARRY'S uitmuntende **Revalenta** geneest zonder medicijnen en zonder kosten, alle ingewandskwalen, slechte spijsvertering, maagziekten, diarrhaea, constipatiën, hoest, samborstigheid, long-, keel- en kliertering, slapeloosheid, misselijkheid na den maaltijd en gedurende de zwangerschap, zenuwzwakte, kramp en vele andere ziekten; herstelt de spijsvertering en geeft veerkracht aan de meest verzwakte gestellen, terwijl zij het beste voedsel voor zwakke kinderen en zuigelingen is.

Zij kost 87½ cts., 2, 3½, 8 en 16 gulden de bus. Hoe grooter de bus, hoe voordeeliger voor den Consument. De dubbel geconcentreerde kost 4, 7, 16 en 20 gulden.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. v. GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREEL; *Stenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

*** **K. FUHRI**, te *'s Gravenhage*, heeft uitgegeven en alom verzonden: Eene **tweede** en **goedkoope uitgave** van het

NIEUW
Woordenboek
VAN
VIER TALEN.
TWEE DEELEN.
Vermeerderd en verbeterd
DOOR
N. S. CALISCH.

EERSTE DEEL. **NEDERDUITSCH-FRANSCH-HOOGDUITSCH-ENGELSCH.**

TWEEDE DEEL. 1. **FRANSCH-HOLLANDSCH.** 2. **DUITSCH-HOLLANDSCH.** 3. **ENGELSCH-HOLLANDSCH.**

Deze beide Deelen, die ruim **tweeduizend** Bladzijden uitmaken en **zes andere Woordenboeken** vervangen, kosten slechts ***f* 9,60.**

Ieder stuk van het **tweede Deel** is *afzonderlijk* te bekomen à ***f* 1,60.**

FRIESCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ TE HARLINGEN.

STOOMBOOT FLEVO.

Vaart tusschen **Amsterdam, Enkhuizen** en **Harlingen**, in verbinding met de **DILIGENCE-DIENST** tusschen **Harlingen, Leeuwarden** en **Groningen** en **BARGE-DIENST** tusschen **Harlingen** en **Leeuwarden**.

AFVAART:

Van **Amsterdam**,	DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, 7 uur 's morgens.
„ **Harlingen**,	WOENSDAG, VRIJDAG en ZONDAG, 8 uur 's morgens.
„ **Groningen**,	DINGSDAG, DONDERDAG, en ZATURDAG, 11 uur 's avonds.
„ **Leeuwarden**,	DAGELIJKS, 5 uur 's morgens.

STOOMBOOT FRISO.

Vaart tusschen **Amsterdam** en **Lemmer**, in *verbinding* met eene **STOOMBOOTDIENST** tusschen **Lemmer** en **Stroobos** en **BARGE DIENST** tusschen **Stroobos** en **Groningen**; ook met **DILIGENCE-DIENSTEN** tusschen **Lemmer** en **Leeuwarden** en **Lemmer** en **Heerenveen**.

AFVAART:

Van **Amsterdam**,	MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, 11 uur voormiddags.
„ **Lemmer**,	DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, 12 uur 's middags.
„ **Groningen**,	MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, 10½ uur 's avonds.
„ **Leeuwarden**,	DAGELIJKS, 7 uur 's morgens.

DOORLOOPENDE PLAATSBILJETTEN worden afgegeven: te **Amsterdam** aan het BUREAU der MAATSCHAPPIJ, Vorug; te **Groningen** bij G. H. UITHOF, Logement *de Zeven Provinciën*, en J. VAN ELMPT, *Nieuwe Stads Herberg*, buiten de Apoort; te **Leeuwarden** bij C. WITTEVEEN, aan het Schavenek, en bij KNIERUM, Logement *Phoenix*, St. Jacobstraat.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.